

**Raport o stanie  
Gminy i Miasta Pyzdry  
2023 rok**

## Spis treści

1. Ogólna charakterystyka gminy. ....	4
2. Informacja finansowa i inwestycyjna.....	7
2.1    Finanse.....	7
2.2    Inwestycje.....	9
2.2.1.    Zadania inwestycyjne .....	9
2.2.2.    Wydatki majątkowe zrealizowane w 2023 roku .....	12
2.2.3.    Inwestycje zewnętrzne.....	12
3. Pozyskane środki zewnętrzne .....	13
4. Informacja o stanie mienia komunalnego .....	15
5 Informacja o realizacji polityk, programów, strategii .....	18
5.1 Strategia Rozwoju Gminy Pyzdry na lata 2021-2025.....	18
5.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pyzdry20	
5.3 Plany Zagospodarowania Przestrzennego.....	21
5.4 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pyzdry na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2025.....	22
5.5 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy i Miasta Pyzdry .....	24
5.6 Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Pyzdry.....	25
5.7 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pyzdry .....	26
5.8. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.....	28
5.9. Program współpracy Gminy i Miasta Pyzdry z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku.....	30
5.10. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Pyzdry do roku 2023.....	32
6. Pomoc społeczna.....	33
6.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2019-2023.....	34
6.1.4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2025 .....	39
7. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Pyzdrach .....	41
8. Część analityczna .....	44
8.1. Oświata i edukacja .....	44
8.1.1. Placówki dla których organem prowadzącym jest Gmina Pyzdry .....	44
8.1.2. Placówki oświatowe prowadzone przez inne organy niż Gmina Pyzdry .....	46
8.1.3. Punkty przedszkolne.....	46

8.1.4. Pozostałe informacje z zakresu oświaty .....	47
8.2. Kultura, turystyka i promocja .....	48
8.2.1. Centrum Kultury, Sportu i Promocji w Pyzdrach .....	48
8.2.3. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Pyzdrach.....	52
8.3. Sport i rekreacja.....	54
8.3.1. Bieg Kazimierzowski .....	54
8.3.2. Inauguracyjny sptyw kajakowy.....	54
8.3.3. Turniej Halowej Piłki Nożnej. ....	54
8.4. Ochrona przeciwpożarowa .....	54
8.4.1. Członkowie OSP .....	54
8.4.2. Dochody.....	55
8.5. Rolnictwo .....	56
8.6. Ochrona zdrowia .....	56
9. Funkcjonowanie Zakładu Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pyzdrach .....	57
9.1. Opis działalności Zakładu w 2023 roku.....	57
9.2. Zakres działania i zatrudnienie .....	57
9.3. Opis działalności Zakładu w 2023 roku.....	58
9.4. Przychody i koszty.....	60
9.4.1. Związane z dostarczaniem wody.....	60
9.4.2. Związane z odprowadzaniem ścieków .....	60
9.4.3. Związane z oczyszczaniem miast i wsi, utrzymaniem zieleni i pozostałą działalnością.....	61
9.4.4. Większe Zadania zlecone przez Gminę i Miasto Pyzdry w 2023 roku.....	62
10. Podsumowanie.....	63

## 1. Ogólna charakterystyka gminy.



Gmina Pzdry położona jest we wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim. Cały obszar znajduje się w zasięgu makroregionów Pojezierza Wielkopolskiego oraz Niziny Południowowielkopolskiej i ma średnią wysokość 90 m n.p.m. Przez gminę przepływają rzeki Warta i Proсна.

Siedzibą gminy jest miasto Pzdry, które jest oddalone 72 km od granic Poznania stolicy Wielkopolski. Miasto skupia się w większości na prawym, wysokim brzegu rzeki Warty. Przez teren gminy przebiegają drogi wojewódzkie nr 442 Września – Kalisz i nr 466 Słupca Pzdry łączące się m.in. z węzłami autostradowymi w Słupcy i Wrześni.

Gmina Pzdry sąsiaduje z gminami: Kołaczkowo (powiat wrzesiński), Żerków (powiat jarociński), Gizatki (powiat pleszewski), Łądek (powiat słupecki) i Zagórz (powiat słupecki). Administracyjnie dzieli się na 20 sołectw i 35 miejscowości. Obszar gminy zajmuje 13782 ha (138 km<sup>2</sup>, w tym miasto 12 km<sup>2</sup>), co stanowi 0,46% powierzchni województwa i 19,57% powierzchni powiatu.

Gmina Pzdry posiada 8015,04 ha gruntów rolnych, które stanowią 58,16% powierzchni gminy. Na terenie gminy Pzdry dominują gleby o średniej i niskiej jakości. Gleby

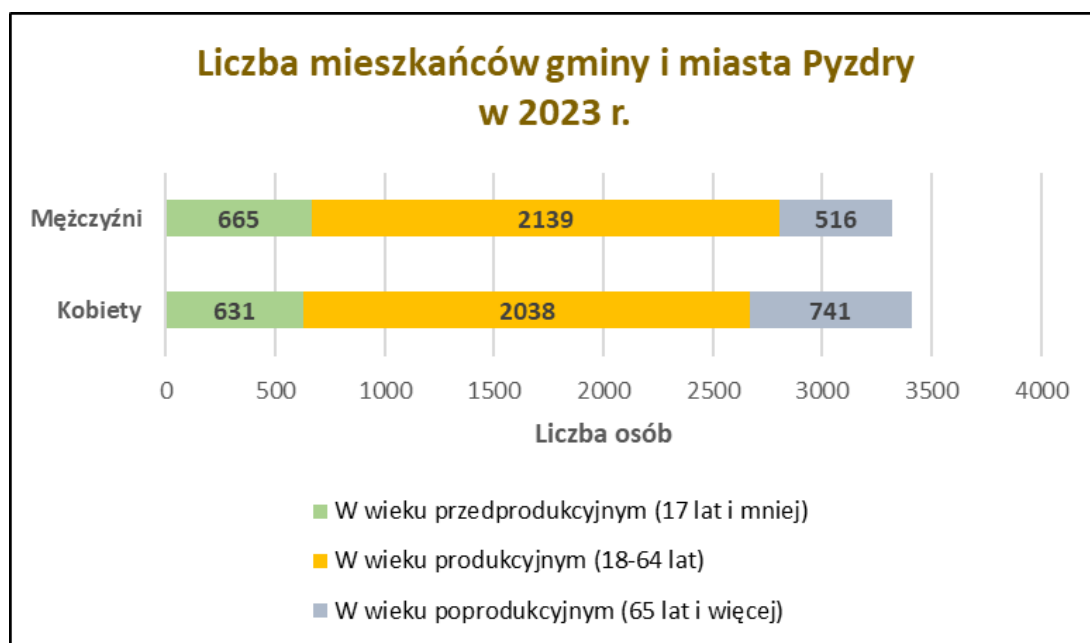
klasy IIIb stanowią zaledwie 2%, gleby IVa i IVb stanowią łącznie 30%, natomiast aż 60% gruntów ornych stanowią gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

Teren gminy bogaty jest w kompleksy leśne i zadrzewienia, które stanowią 30,4% powierzchni gminy. Największe obszary leśne występują we wschodniej i południowo - wschodniej części gminy. Gospodarka leśna prowadzona jest przez Nadleśnictwo Grodziec. Obszary wyróżniające się szczególnymi walorami przyrodniczymi objęte zostały następującymi formami przyrody:

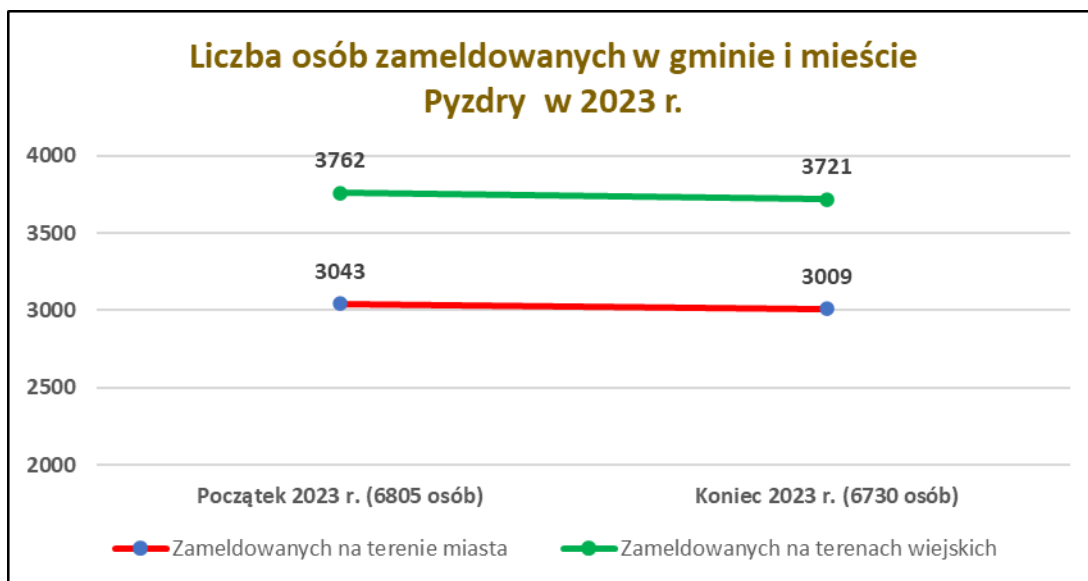
- Nadwarciański Park Krajobrazowy – obejmuje powierzchnię 13 428 ha. Cały obszar Parku znajduje się w obrębie 4 gmin, tj. Pyzdr, Łądku, Zagórowa i Rzgowa. W gminie Pyzdry Park zajmuje 37,6 % powierzchni tj. 5 049 ha. Charakterystyczną cechą jest różnorodność bogatej flory i fauny. Istotnym elementem rzeźby terenu jest pradolina Warty. W sąsiedztwie meandrującej Warty znajdują się liczne starorzecza oraz smugi i obniżenia terenu jedynie okresowo napełnione wodą.
- Pyzdrowski Obszar Chronionego Krajobrazu – obszar o łącznej powierzchni 6 640 ha.
- Natura 2000- Dolina Środkowej Warty (obszar specjalnej ochrony ptaków) - Na terenie Gminy Pyzdry zajmuje powierzchnię około 4 400 ha.
- Natura 2000- Ostoja Nadwarciańska (obszar specjalnej ochrony siedlisk) - Na terenie Gminy Pyzdry zajmuje powierzchnię około 7100 ha.

### Stan ludności Gminy i Miasta Pyzdry.

Wykres 1 Liczba mieszkańców wg przedziałów wiekowych i płci

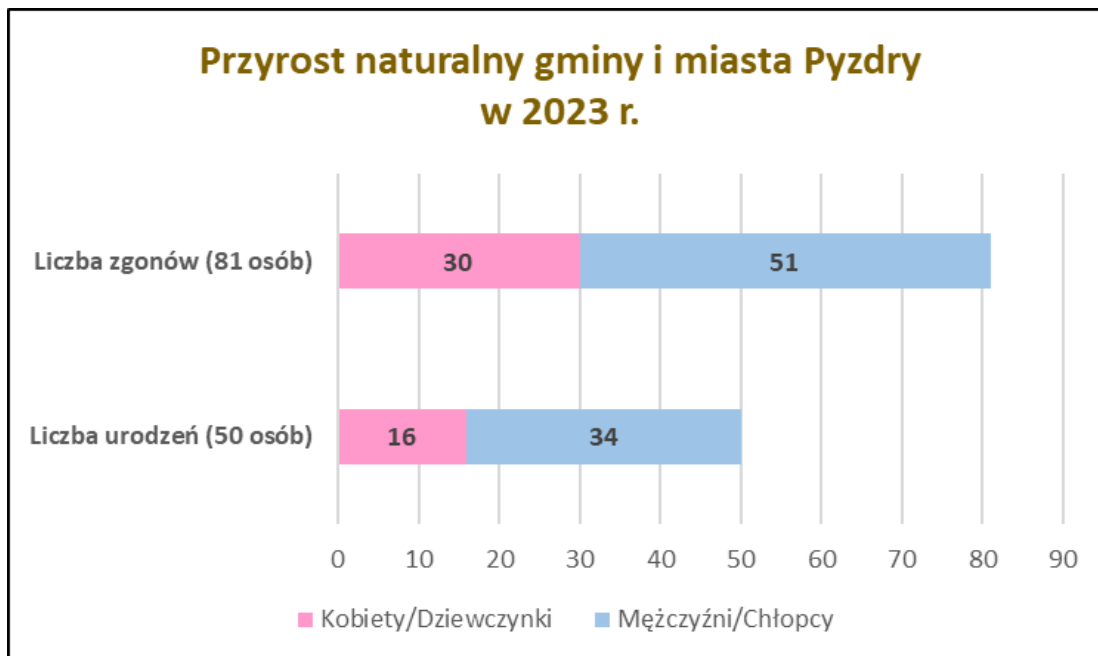


Wykres 2 Liczba osób zameldowanych w podziale na miasto i obszar wiejski



Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Pызdrach

Wykres 3 Przyrost naturalny wg płci



Źródło: Urząd Stanu Cywilnego w Pызdrach

**Podmioty gospodarcze.**

Na koniec 2023 roku w gminie i mieście Pызdry odnotowano 327 aktywnych wpisów działalności gospodarczej, w ilości 8 wpisów była prowadzona działalność gospodarcza prowadzona wyłącznie w formie spółek/spółek cywilnych. W 2023 roku zarejestrowano w gminie i mieście, w rejestrze CEIDG 13 nowych przedsiębiorców. Najczęstszym przedmiotem działalności tychże przedsiębiorstw było wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych a w dalszej kolejności: konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, sprzedaż detaliczna pojazdów samochodowych oraz wykonywanie instalacji elektrycznych.

W 2023 roku wyrejestrowano z rejestru CEIDG 13 przedsiębiorców. Najczęściej przedmiotem działalności wyrejestrowanych podmiotów było wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych, sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, sprzedaż hurtowa i detaliczna samochodów osobowych oraz wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych.

**Osoby bezrobotne.**

Osoby Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Pызdry na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiła 145 osób, w tym 91 kobiet, które stanowiły 62,75 %, natomiast mężczyźni stanowili 37,25 % ogółu bezrobotnych w gminie Pызdry (dane Powiatowy Urząd Pracy we Wrześni).

**2. Informacja finansowa i inwestycyjna.****2.1 Finanse****Tabela 1 Budżet gminy i miasta Pызdry w 2023 r.**

	<b>Plan</b> (zatwierdzony przez Radę Miejską w dniu 29 grudnia 2022 roku Uchwałą Nr XXXVI/296/2022) sprawdzić	<b>Wykonanie</b>
<b>Dochody</b>	47.444.106,89 zł	41.042.738,01 zł (86,51% planu)
<b>Wydatki</b>	53.997.387,57 zł	46.419.071,91 zł (85,97 % planu)
<b>Wynik budżetu</b>	Deficyt 6.553.280,68 zł	Deficyt 5.376.333,90 zł

Źródło: Urząd Miejski w Pызdrach

### **Fundusz sołecki**

Na terenie gminy Pyzdry działa 20 sołectw. W 2023 roku wydatki w ramach Funduszu Sołeckiego zostały zrealizowane w kwocie **422.833,79 zł**. Na wydatki inwestycyjne sołectwa przeznaczyły 96.714,93 zł, a na wydatki bieżące 326.118,86 zł.

Wydatki bieżące realizowane przez poszczególne sołectwa w ramach Funduszu Sołeckiego związane były z bieżącym utrzymaniem i remontem dróg i chodników, bieżącym utrzymaniem świetlic wiejskich i boisk oraz placów zabaw, konserwacją rowów melioracyjnych, organizacją imprez integracyjnych dla mieszkańców, zakupem sprzętu pożarniczego i bieżącym utrzymaniem oświetlenia ulicznego na terenie sołectw.

Fundusz sołecki stanowi, podobnie do budżetu obywatelskiego, formę bezpośredniego udziału mieszkańców w realizacji budżetu gminy.

### **Udziały w podatku dochodowym:**

Udziały gminy Pyzdry w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2023 roku zaplanowane były na kwotę 4.282.917,00 zł a wykonanie wyniosło 4.282.917,00 zł, czyli wykonano w 100,00 % planu.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku zobowiązania Gminy Pyzdry z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek wynoszą **4.629.959,85 zł**, co stanowi 11,28 % wykonanych dochodów, w tym kredyty i pożyczki długoterminowe stanowią kwotę **3.902.692,85 zł**.

Dochody bieżące zostały wykonane w kwocie wyższej od wykonanych wydatków bieżących co spełniło wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Relacja zrealizowanych dochodów bieżących powiększona o zrealizowane dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszona o wykonane wydatki bieżące do uzyskanych dochodów budżetu ogółem wyniosła 3,36 %, przy planowanej relacji wynoszącej 2,11 %. Utrzymanie w kolejnych latach relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych na poziomie zrealizowanym w 2023 roku zapewni Radzie Miejskiej uchwalanie budżetów na lata następne zgodnie z prawem oraz zgodnie z prawem dokonywanie spłat zaciągniętych zobowiązań.

Wskaźnik G gminy Pyzdry, stanowiący relację dochodów podatkowych gminy do liczby jej mieszkańców, za 2023 rok wyniósł **1.309,12 zł**.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły **6.098,48 zł**, natomiast wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły **6.897,34 zł**.

Poniższa tabela przedstawia budżet gminy Pyzdry w 2023 roku.



## 2.2 Inwestycje

### 2.2.1. Zadania inwestycyjne

Ogółem na zadania inwestycyjne i pozostałe wydatki majątkowe zaplanowano kwotę 17.950.973,81 zł, natomiast wykonano kwotę **11.244.052,45 zł**, co stanowi 62,64% planowanych wydatków majątkowych.

**Tabela 2 Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2023 r.**

Lp.	Nazwa zadania	Koszt zadania	Uwagi
1.	Przebudowa centrum Pызdr	5.115.474,43	Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 1.003.111,12 zł  Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg – 1.310.421,02 zł  Środki własne w kwocie 2.801.942,29 zł, w tym kredyt długoterminowy w kwocie 1.279.451,41 zł
2.	Gazyfikacja gminy Pызdry	1.442.810,00	Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 1.403.450,00 zł  Środki własne w kwocie 39.360,00 zł
3.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w m. Wrąbczynek	1.433.059,89	Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 475.000,00 zł  Środki własne w kwocie 958.059,89 zł

4.	Rozbudowa drogi gminnej w m. Dolne Grądy	1.199.528,40	Dofinansowanie z Województwa Wielkopolskiego w kwocie 320.750,00 zł  Dofinansowanie z PROW w kwocie 727.267,00 zł  Środki własne w kwocie 151.511,40 zł
5.	Rozbudowa siedziby OSP w Pyzdrach	887.307,61	Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie 720.800,00 zł  Środki własne w kwocie 166.507,61 zł
6.	Przebudowa chodnika przy drodze gminnej w sołectwie Lisewo	198.190,90	Środki własne  (w ramach Funduszu Sołeckiego 16.553,99 zł)
7.	Budowa szybkich sieci telekomunikacyjnych na obszarze gminy	172.440,00	Dofinansowanie z Ministerstwa Cyfryzacji w kwocie 125.952,00 zł  Środki własne w kwocie 46.488,00 zł
8.	Utwardzenie fragmentu Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego w m. Białobrzeg	160.927,10	Dofinansowanie z Województwa Wielkopolskiego w kwocie 90.000,00 zł  Środki własne w kwocie 70.927,10 zł -środki Komisji ds.PIRPA
9.	Modernizacja świetlic wiejskich w m. Wrąbczynek i Ruda Komorska	115.936,72	Środki własne  (w ramach Funduszu Sołeckiego 20.000,00 zł)
10.	Przebudowa drogi gminnej wraz z chodnikiem w m. Dłusk	51.768,00	Środki własne

11.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w m. Tarnowa	29.643,00	Środki własne
12.	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Pietrzyków Kolonia o Ksawerów, etap I	29.151,00	Środki własne
13.	Budowa kanalizacji sanitarnej przy ulicy Dworcowej w m. Pызdry	26.691,00	Środki własne
14.	Zakup i wbudowanie kostki pozbrukowej w m. Ruda Komorska	20.469,46	Środki własne (w ramach Funduszu Sołeckiego 20.463,82 zł)
15.	Zakup i montaż „Domek Ogrodowy” na placu sołeckim w Ksawerowie	16.000,00	Środki własne (w ramach Funduszu Sołeckiego 16.000,00 zł)
16.	Zakup wyposażenia i sprzętu ratownictwa dla Ochotniczej Straży Pożarnej we Wrąbczynku	10.355,40	Dofinansowanie z Ministerstwa Sprawiedliwości w kwocie 10.000,00 zł Środki własne w kwocie 355,40 zł
17.	Ogrodzenie placu sołeckiego w sołectwie Ciemierów Kolonia	9.999,54	Środki własne (w ramach Funduszu Sołeckiego 9.999,54 zł)
18.	Montaż lampy solarnej przy przystanku autobusowym w sołectwie Walga	8.900,00	Środki własne (w ramach Funduszu Sołeckiego 4.197,58 zł)
19.	Zakup i montaż lampy solarnej w sołectwie Ruda Komorska	8.900,00	Środki własne (w ramach Funduszu Sołeckiego 7.000,00 zł)
20.	Budowa boiska sportowego i miejsca rekreacji w m. Dolne	2.500,00	Środki własne (w ramach Funduszu Sołeckiego

Grądy	2.500,00 zł)
-------	--------------

Źródło: Urząd Miejski w Pyzdrach

### 2.2.2. Wydatki majątkowe zrealizowane w 2023 roku

1. Wniesienie wkładu pieniężnego do Spółki Oświetlenie Uliczne i Drogowe – **250.000,00 zł.**
2. Dotacja dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wrześni na zakup lekkiego samochodu operacyjnego – **50.000,00 zł,**
3. Dotacja dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wrześni na dofinansowanie zakupu wyposażenia sali edukacyjno-szkoleniowej – **4.000,00 zł,**

### 2.2.3. Inwestycje zewnętrzne

Na terenie gminy zrealizowano w 2023 roku także inne inwestycje, które miały istotny wpływ na życie mieszkańców a zrealizowane przez inne podmioty niż Gmina i Miasto Pyzdry.

W zakresie drogowym Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich wykonał następujące zadania:

- wzmocnienie nawierzchni na dł. 1 km DW 442 odc. Kruszyny - Tłoczyna za 2,2 mln zł,
- remont chodnika przy drodze 466 w Pietrzykowie na dł. 200 m za 0,11 mln zł,
- przebudowa drogi DW 442 w Pyzdrach (ul. Wrzeșińska) na dł. 0,90 km za 6,3 mln zł (zadanie dwuletnie 2023/2024). Zadanie współfinansowane ze środków Polski Ład.

Kontynuowano wykonanie zadanie pn. Modernizacja prawostronnego obwałowania rzeki Proсны Modlica-Lisewo od km 0+000 do km 8+330 – ETAP III. Przedmiotem przedsięwzięcia była odbudowa (przebudowa) istniejącego odcinka prawostronnego wału przeciwpowodziowego rz. Proсны na długości L = 6 430 m (km wału 1+900 ÷ 8+330) wraz z przejazdami i zjazdami wałowymi. Roboty budowlane na ww odcinku polegały na: wykoszeniu korpusu wału z traw i porostów, zdjęciu warstwy humusu z wału grubość ok. 15 cm, odbudowie istniejącego wału przeciwpowodziowego do projektowanych parametrów, odbudowie przejazdów i zjazdów wałowych, humusowaniu grub. 15 cm i obsiew mieszanką traw skarp i korony wału. Koszty poniesione za zrealizowanie zadania to 16 351 822,94 zł.

Także Spółka Oświetlenie Uliczne i Drogowe w Kaliszu kontynuowała zadania związane z modernizacją oświetlenia drogowego. Spółka wymieniła na terenie gminy w 2023 roku w sumie 147 szt. opraw rtęciowych i sodowych na oprawy typu LED za kwotę pochodzącą z wkładu pieniężnego 223 058 zł netto.

### 3. Pozyskane środki zewnętrzne

Tabela 3 Pozyskane środki zewnętrzne

Nazwa programu	Nazwa zadania	Wysokość dofinansowania
<b>Zadania inwestycyjne</b>		
<b>Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych</b>	<b>EDYCJA DRUGA PGR</b>	
	Poprawa skuteczności gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Pyzdry	4 900 000,00 zł
	<b>EDYCJA 8</b>	
	Modernizacja i budowa dróg oraz chodników na terenie miasta Pyzdry wraz z rozbudową sieci gazowej	5 795 000,00 zł
	Utworzenie sprawnej sieci komunikacyjnej poprzez budowę i modernizację dróg na terenie gminy Pyzdry	1 982 000,00 zł
	<b>EDYCJA 9 – ROZŚWIETLAMY POLSKĘ</b>	
	Modernizacja oświetlenia publicznego na terenie gminy Pyzdry	889 200,00 zł
	<b>EDYCJA 1 - RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW</b>	
	Renowacja wieży zabytkowego XIII - wiecznego Kościoła Farnego pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Pyzdrach - etap I	1 064 744,98 zł
	<b>EDYCJA 2 - RZĄDOWY PROGRAM ODBUDOWY ZABYTKÓW</b>	
Renowacja zabytkowego dworku w m. Rataje, gm. Pyzdry	490 000,00 zł	
<b>Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz</b>	Zakup wyposażenia dla OSP we Wrąbczynku	10 000,00 zł

<b>Pomocy Postpenitencjarnej – Fundusz Sprawiedliwosci</b>		
<b>Województwo Wielkopolskie</b>	Poprawa dostępności Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego w m. Białobrzeg	90 000,00 zł
<b>Środki budżetu Województwa Wielkopolskiego na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych</b>	Rozbudowa drogi gminnej w m. Dolne Grądy	320 750,00 zł
<b>Środki budżetu Województwa Wielkopolskiego na prace związane z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych</b>	Renowacja zbiornika wodnego małej retencji o powierzchni 1,5091 ha, usytuowanego na działce nr 2178/3, obręb Pызdry	45 273,00 zł
<b>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020</b>	Rozbudowa drogi gminnej w m. Dolne Grądy	1 115 066,00 zł
<b>Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg</b>	Przebudowa ul. Rynek w Pызdrach	1 310 421,02 zł
<b>Zadania bieżące</b>		
<b>Fundusz rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej</b>	Organizacja przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na liniach nr 9 i 10	122 508,00 zł
<b>Przedsięwzięcia związane z usuwaniem azbestu</b>	Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest z terenu Gminy i	40.000,00 zł

(WFOŚiGW w Poznaniu)	Miasta Pызdry	
<b>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu</b>	Opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Pызdry	7 000,00 zł
<b>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</b>	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej na terenie Gminy i Miasta Pызdry	31 155,68 zł

**Razem pozyskano środki zewnętrzne na kwotę : 18 213 118, 68 zł.**

#### **4. Informacja o stanie mienia komunalnego**

Stan własności gminy podlega ciągłym zmianom, wynikającym między innymi z udziału gminy w obrocie cywilno – prawnym w celu nabywania nieruchomości niezbędnych dla realizacji zadań publicznych oraz zbywania nieruchomości gminnych. Innym sposobem nabywania nieruchomości jest tzw. komunalizacja. Wojewoda Wielkopolski stwierdza nabycie z mocy prawa przez Gminę nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa – nieodpłatnie, na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 poz. 40 ze zm.) oraz art. 13 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2329 ze zm.). Czynności te powodują zmiany w mieniu komunalnym. Na podstawie decyzji Wojewody Wielkopolskiego Gmina Pызdry nabyła 0,0500 ha grunty. W roku 2023 powierzchnia gruntów w trwałym zarządzie wynosiła 6,8962 ha i zmniejszyła się w stosunku do 2022 r. o 0,8087 ha. Gmina Pызdry na podstawie umów cywilno – prawnych nie nabyła nieruchomości. Na podstawie decyzji Burmistrza Pызdr Gmina Pызdry z mocy prawa nabyła 0,0014 ha. Na podstawie decyzji Starosty Wrzesińskiego z mocy prawa nabyła 0,1642 ha. Na podstawie Postanowienia Sądu Rejonowego w Słupcy nabyła 0,4300 ha.

Ogółem na dzień 31 grudnia 2023 r. zasób gruntów gminnych wynosi 313,6905 ha.

Tabela Nr 4 przedstawia inne niż własność prawa majątkowe gminy, gdzie w poz. 2 przedstawia stan gruntów Skarbu Państwa, znajdujących się w użytkowaniu wieczystym gminy.

Gmina Pызdry posiada udziały w oświetleniu ulicznym.

Gmina Pызdry jest właścicielem 40 budynków, posiada udziały w gruncie w 1 bloku wielorodzinnym. W budynkach tych znajdują się 28 lokale mieszkalne i 14 lokali użytkowych. W związku z zawartymi umowami najmu i dzierżaw na lokale w tych budynkach Gmina i Miasto Pызdry uzyskuje z dochody.

Poniższe tabele prezentują nieruchomości stanowiące własność gminy oraz dochody uzyskane z mienia komunalnego.

**Tabela 4 Nieruchomości stanowiące własność Gminy Pызdry - stan na 31.12.2023 r.**

Lp.	Sposób korzystania z gruntu	Stan w ha
1	Zasób gminy	313,6905
2	Wieczyste użytkowanie osób fizycznych	0,4461
3	Wieczyste użytkowanie Spółdzielni i innych osób prawnych	0,2497
4	Drogi gminne	154,8903
5	Grunty pozostające w trwałym zarządzie	6,8962

Źródło: Urząd Miejski w Pызdrach

**Tabela 5 Dochody Gminy i Miasta Pызdry z mienia komunalnego w 2023 r.**

Lp.	Źródło dochodu	Planowane wpływy netto w 2023 r.	Wykonanie na 31.12.2023 r. wartość netto w zł
1.	Dochody z tytułu trwałego zarządu (dz.700.rozdz.70005.par.0470)	8.844,00	8.816,99
2.	Dochody z tyt. opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste i dochody z tyt. ustanowienia prawa uw – I opłata (dz.700r.70005.par.0550)	6.050,00	6.375,21
3.	Dochody z tytułu najmu, dzierżawy (dz.700r.70005par.0750)	152.978,00	159.972,34
4.	Dochody z przekształcenia prawa	6.752,00	6.958,71



	użytkowania wieczystego w prawo własności <i>(dz.700r.70005.par.0760)</i>		
5.	Sprzedaż nieruchomości gminnych <i>(dz.700r.70005.par.0770+dz.700r.70007par.0770)</i>	1.223.700,00	866.946,80
6.	Dochody z tytułu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy <i>(dz.700r.70007par.0750)</i>	35.311,00	34.432,40
	Razem:	<b>1.433.635,00</b>	<b>1.083.502,45</b>

Źródło: Urząd Miejski w Pyzdrach

Na terenie gminy i miasta Pyzdry znajduje się kanalizacja sanitarna z przyłączami o łącznej długości **34,97 km**, kanalizacja deszczowa o długości **12,1 km** oraz sieć wodociągowa **132,5 km**.

Na koniec 2023 roku w zasobie Gminy Pyzdry znajdowały się wymienione w poniższej tabeli drogi gminne.

**Tabela 6 Drogi gminne na terenie miasta Pyzdry w 2023 r.**

Klasa dróg	Długość dróg ogółem (km)	Długość dróg według rodzaju nawierzchni (km)						
		Bitumiczna	Betonowa	Kostka	Brukowa	Tłuczniowa	Gruntowa wzmocniona żwirem, żuzłem itp.	Gruntowa naturalna (z gruntu rodzimego)
L	15,072	7,994	0	6,330	0	0,035	0,523	0,189

Źródło: Urząd Miejski w Pyzdrach

**Tabela 7 Drogi gminne na terenie wiejskim gminy Pyzdry w 2023 r.**

Klasa dróg	Długość dróg ogółem (km)	Długość dróg według rodzaju nawierzchni (km)						
		Bitumiczna	Betonowa	Kostka	Brukowa	Tłuczniowa	Gruntowa wzmocniona żwirem,	Gruntowa naturalna (z gruntu

							żużłem itp.	rodzimego)
L	102,99	56,520	0,340	0	0,890	0	12,520	32,720

## 5 Informacja o realizacji polityk, programów, strategii

### 5.1 Strategia Rozwoju Gminy Pызdry na lata 2021-2025

Strategia rozwoju gminy jest najważniejszym dokumentem planistycznym przyjmowanym na poziomie samorządu gminnego. Pod pojęciem strategii należy rozumieć perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania oraz wskazuje środki finansowe i ich źródła niezbędne do realizacji.

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Pызdry na lata 2021-2025 powstała z inicjatywy władz lokalnych, które dostrzegły potrzebę rozwoju gminy w różnych aspektach życia jej mieszkańców. To również odpowiedź na zmieniające się warunki otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego. Dokument określa kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina by zapewnić zrównoważony rozwój oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

W tym celu sformułowano wizję oraz misję gminy. Wizja to koncepcja przyszłego pożądanego wizerunku gminy, do którego dąży się przy założeniu określonych celów i zaangażowaniu wszelkich możliwych zasobów. Wizja jest dalekosiężną aspiracją do szybkiego rozwoju, to obraz przyszłości, jaki gmina Pызdry zamierza wykreować w latach 2021-2025. Natomiast misja określa rolę lub deklarowany sposób działania zmierzający do zrealizowania wizji.

#### **WIZJA**

Gmina i Miasto Pызdry miejscem gdzie warto mieszkać, wypoczywać, a także inwestować.

#### **MISJA**

Misją Gminy i Miasta Pызdry jest tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju osadnictwa, aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz działalności gospodarczej. W tym celu podejmowane są różnorodne inicjatywy z poszanowaniem dziedzictwa historycznego oraz przyrodniczego gminy.

Dla osiągnięcia założonych na lata 2021 - 2025 celów strategicznych zaplanowano realizację poniżej wymienionych zadań inwestycyjnych:

**Tabela 8 Najważniejsze zadania inwestycyjne zaplanowane w latach 2021-2025 – stan realizacji**

Lp	Nazwa zadania
1	Rozbudowa drogi gminnej w m. Królewiny (obręb Zapowiednia)
2	Przebudowa drogi gminnej w m. Dłusk
3	Przebudowa drogi gminnej w m. Zapowiednia
4	Przebudowa drogi gminnej w m. Tłoczyzna
5	Przebudowa drogi gminnej w m. Dolne Grądy
6	Przebudowa drogi gminnej w m. Baraniec
7	Przebudowa drogi gminnej w m. Białobrzeg
8	Przebudowa drogi gminnej w m. Łupice
9	Przebudowa drogi gm. w m. Kolonia Lisewo
10	Modernizacja stacji uzdatniania wody i budowa studni w m. Wrąbczynek
11	Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w Pyzdrach
12	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 466 na odcinku Rataje–Pietrzyków–Pietrzyków-Kolonia oraz wyposażenie stacji uzdatniania wody i przebudowa sieci wodociągowej w m. Pietrzyków-Kolonia
13	Budowa zbiorczych/siedliskowych kanalizacji na terenie wiejskim
14	Zwiększenie retencji na cieku Flisa w Pyzdrach
15	Przebudowa centrum Pyzdr
16	Modernizacja gminnych lokali mieszkalnych
17	Modernizacja dworu w Ratajach z XIX w.
18	Termomodernizacja budynku szkoły w Pyzdrach
19	Dostosowanie budynku Urzędu Miejskiego w Pyzdrach do potrzeb osób niepełnosprawnych
20	Wymiana pokrycia dachowego wraz z wymianą źródła ciepła w budynku Urzędu Miejskiego
21	Doposażenie jednostek OSP w sprzęt ratowniczy

22	Modernizacja świetlicy wiejskiej we Wrąbczynku
23	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Rudzie Komorskiej
24	Roboty konserwacyjno-budowlane w budynku domu podcieniowego w Pyzdrach przy ul. Rynek
25	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Pyzdrach od ul. Nadrzecznej w kierunku wiatraka holenderskiego
26	Edukacyjno-rozrywkowy Park Bociana
27	Rozbudowa infrastruktury szlaków rowerowych
28	Budowa internetu szerokopasmowego
29	II etap gazyfikacji gminy Pyzdry
30	Modernizacja lewostronnego obwałowania rzeki Warty Modlica-Białobrzeg od km 0+000 do km 8+800
31	Modernizacja prawostronnego obwałowania rzeki Proсны Modlica-Lisewo od km 0+000 do km 8+330

**stan realizacji na koniec 2023 roku:**

kolor zielony – inwestycje zrealizowane

kolor niebieski – inwestycje w trakcie realizacji

kolor czerwony – inwestycje niezrealizowane

## 5.2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pyzdry

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest aktem obligatoryjnym dla władz gminnych. Wójt (burmistrz albo prezydent miasta) przy sporządzaniu studium zawierającego część tekstową i graficzną jest zobowiązany do uwzględniania zasad określonych w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustaleniach strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy, o ile gmina dysponuje takim opracowaniem. Studium jest sporządzane dla obszaru w granicach administracyjnych gminy. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium ma charakter bardziej ogólny od planu miejscowego. Określa się w nim w szczególności kierunki zmian w strukturze

przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów. Studium pełni trzy podstawowe funkcje: planistyczną – wpływa na rozwój przestrzenno- gospodarczy, koordynacyjną – wpływa na ustalenia planów miejscowych oraz promocyjną – stanowiąc informację o przeznaczeniu terenu.

W roku 2023 dla Gminy Pызdry obowiązywało Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pызdry z ostatnią zmianą podjętą Uchwałą Nr VIII/74/2015 Rady Miejskiej w Pызdrach z dn. 23.09.2015 r. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pызdry jest dokumentem koordynacyjnym, określającym politykę w zakresie gospodarki przestrzennej oraz określającym działania na rzecz rozwoju społeczno – gospodarczego.

Dotychczasowe przeznaczenie terenów wg danych z 2014 roku przedstawia się następująco użytki rolne stanowią blisko 63 %, z tego 60,80% przypada na grunty orne. W ogólnej powierzchni użytków rolnych znaczny udział mają łąki i pastwiska tj. 24%. Grunty orne zabudowane stanowią 1,56% ogólnej powierzchni użytków rolnych i niespełna 1% powierzchni gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane to 2,8% powierzchni gminy. Wśród nich największą powierzchnię zajmują tereny komunikacyjne, na drugim miejscu tereny mieszkaniowe. Stosunkowo niewielkie powierzchnie zajmują tereny przemysłowe 2,56% terenów zurbanizowanych. Ponad 30% stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami 0,78% ogólnej powierzchni gminy. Cechą charakterystyczną miasta Pызdry jest znaczny udział użytków rolnych ( ponad 82%). Z tego nieco ponad 54% stanowią grunty orne, 25% łąki i pastwiska i blisko 20% sady. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione to 1,64%. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 8,8%, w tym 43% to tereny komunikacyjne, 35,5 % - tereny mieszkaniowe, a 7,5% tereny przemysłowe.

Rozwój zagospodarowania przestrzennego gminy winien uwzględniać uwarunkowania przyrodnicze, społeczno - gospodarcze i infrastrukturalne. Winien również uwzględniać zasadę dbałości o ład przestrzenny i realizować konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju. Powinien również realizować potrzebę odpowiedniego poziomu i jakości życia mieszkańców gminy. Wyznaczone w Studium tereny, dla których zarezerwowano nowe przeznaczenie, powinny stać się przedmiotem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Stworzenie przepisów urbanistycznych prawa lokalnego pozwoli kształtować przestrzeń w oparciu o ustalone reguły, przy uwzględnieniu społecznej akceptacji planowanych rozwiązań.

### 5.3 Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego tworzy się w oparciu o dokument o bardziej ogólnym charakterze, czyli „Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego”. Plan ten dotyczy dwóch kluczowych kwestii, tj. przeznaczenia terenów i określenia zasad zabudowy. Należy podkreślić uznaniowość gminy w doborze terenów przeznaczonych do objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W przypadku braku takiego planu wydaje się decyzję o warunkach zabudowy. Zadaniem gminy jest więc ocena celowości i inicjatywa w stosunku do rozpoczęcia procedury planistycznej na danym terenie.

W granicach administracyjnych Gminy Pyzdry w 2023 roku obowiązywało **17** miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzonych na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (**12** mpzp dotyczy wsi: Białobrzeg, Ciemierów, Dłusk, Lisewo – 2 plany, Pietrzyków, Rataje, Ruda Komorska – 2 plany, Tarnowa – 2 plany, Wrąbczynek; na terenie miasta Pyzdry obowiązuje **5** planów).

W roku 2023 powierzchnia objęta planem wynosiła **372 ha**, w tym pod zabudowę mieszkaniową przeznaczone jest 52,5% powierzchni, zabudowę usługową 7,5%, powierzchnia użytkowana rolniczo 11,9%, zabudowa techniczno - produkcyjna wynosi 7,3%, teren zieleni i wód 16,3%, komunikacji 12,1%, infrastruktura techniczna 0,3%.

Wszystkie uchwały zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego oraz zaewidencjonowane na portalu gminy <http://portal.gison.pl/pyzdry/>.

W roku 2023 wydano:

- **43** decyzji o warunkach zabudowy, w tym 10 dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
- **7** decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- **22** wypisy i wyrisy z planów obowiązujących na terenie Gminy Pyzdry.

W roku 2023 został uchwalony nowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Ruda Komorska – zastąpił on poprzedni plan, w przeważającej części. Jednego przeznaczenia ze starego planu wsi Ruda Komorska nie zmieniono, dlatego dla miejscowości Ruda Komorska obowiązują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W roku 2023 kontynuowano procedurę zamiany Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego wsi Wrąbczynek.

#### 5.4 Program Ochrony Środowiska dla Gminy Pyzdry na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2025

Program ochrony środowiska dla Gminy Pyzdry na lata 2017–2020 z perspektywą do roku 2025 jest dokumentem, który analizuje istniejący stan poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego oraz przedstawia cele i zadania konieczne do realizacji w latach 2017-2025 w poszczególnych obszarach interwencji

wyznaczonych przez Ministerstwo Środowiska. Realizacja zaplanowanych zadań ma w efekcie zachować dobry stan środowiska, a tam gdzie konieczna jest poprawa przedstawić zadania naprawcze. Został przyjęty Uchwała nr XXII/205/17 Rady Miejskiej w Pызdrach z dnia 25 maja 2017 r.

Realizacja założeń Programu w roku 2023 w zakresie:

I. Przydomowe oczyszczalnie ścieków i nowe przyłącza do sieci kanalizacji sanitarnej. W 2023 r na terenie gminy Pызdry nie udzielono żadnej dotacji na wybudowanie przydomowej oczyszczalni ścieków.

W związku z inwestycją budowy kanalizacji w Pietrzykowie i Pietrzykowie- Kolonii do sieci przyłączyło się 22 gospodarstwa domowe.

## II. Gospodarka odpadami

Według danych ewidencyjnych w 2023 roku liczna mieszkańców na dzień 31. 12.2023 wynosiła 6730 osób, natomiast liczba osób wykazanych w deklaracjach do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi równa była liczbie 5883.

Od 1 stycznia 2023 roku za odpady segregowane mieszkańcy ponosili opłatę:

- 26,00 zł od osoby za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,
- 56,00 zł od osoby za odpady komunalne zbierane w sposób nieselektywny.
- 25,00 zł od osoby za kompostowanie odpadów .

Przy oczyszczalni ścieków na terenie wsi Tarnowa zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, tzw. PSZOK, gdzie przez mieszkańców dodatkowo dostarczane są odpady zbierane w sposób selektywny. Punkt ten jest monitorowany i czynny całodobowo.

Firmą wyłonioną w formie przetargu do odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych w roku 2023 był „IGLESPOL” z Wrześni. Odpady z terenu Miasta i Gminy Pызdry dostarczane były do Wielkopolskiego Centrum Recyklingu Sp. z o.o. w Jarocinie.

Na terenie miasta i gminy Pызdry odbiorem odpadów komunalnych w zakresie odbioru od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych zajmowały się trzy firmy tj. „IGLESPOL” z Wrześni, PUK z Wrześni, FHU "LL SERVICE" L.Lehmann z Gizątek.

Worki na odpady segregowane dostarczane są przez firmę Igle spol do każdej nieruchomości zamieszkałej przy odbiorze odpadów zbieranych selektywnie.

W 2023 roku odebrano z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy i miasta Pызdry **2337,76 Mg** odpadów komunalnych, w tym:

Odpady selektywne:

Opakowania z papieru i tektury – 22,83 Mg

Opakowania ze szkła – 102,86 Mg

Opakowania z tworzyw sztucznych - 66,43 Mg

Odpady zmieszane opakowaniowe- 113,00 Mg

Odpady wielkogabarytowe – 71,34 Mg

Odpady biodegradowalne – 285,54 Mg

Odpady zielone z PSZOK – 0,0 Mg

Inna odpady nieulegające biodegradacji- 16,44 Mg

Zużyte opony – 2,7 Mg

oraz

odpady niesegregowane zmieszane – 1656,62 Mg

W 2023 roku osiągnięto poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia w wysokości 29,12 %.

### III. Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest w gminie Pyzdry

W 2023 roku Gmina odbierała i przekazała do unieszkodliwienia wyroby zawierające azbest w ilości 162,37 Mg, które zostały odebrane od 60 mieszkańców. Łącznie na ten cel przeznaczono 87 926,85 zł z czego 77 598,75 zł zostało pozyskane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Odbiorem i unieszkodliwieniem zajmowała się firma EKO TW Sp. z o.o. z Czermina.

## 5.5 Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy i Miasta Pyzdry

W 2023 roku na realizację programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy i Miasta Pyzdry zaplanowano kwotę 46.000,00 zł, z czego na utrzymanie zwierząt w schronisku 32.000,00 zł. Pozostałe środki zostały przeznaczone na zapewnienie zwierzętom całodobowej opieki w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, na zapewnienie opieki zwierzętom gospodarskim, na opiekę weterynaryjną oraz na zakup karmy dla zwierząt przebywających w przytulisku. W ubiegłym roku do Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Gnieźnie z terenu Gminy Pyzdry przyjęto 10 psów na łączną kwotę 30.800,00 zł. Na dokarmianie i wyłapywanie bezdomnych psów wydano 4885,60 zł, natomiast koszty wynikające z umowy w sprawie zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt wynosiły 10 012,00 zł.



## 5.6 Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Pызdry

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Pызdry przyjęty został uchwałą Nr VIII/78/15 Rady Miejskiej w Pызdrach z dnia 23 września 2015 roku. Sporządzane na szczeblu gminnym dokumenty związane z planowaniem energetycznym, zagospodarowaniem przestrzennym, strategią rozwoju, wydawaniem decyzji lokalizacyjnych, środowiskowych i pozwoleń służą realizacji zrównoważonego rozwoju. Pozwala to na równoważenie wymiarów społecznych, środowiskowych z lokalną polityką gospodarczą i infrastrukturalną. Lokalizacja złóż gazu ziemnego oraz uruchomienie Kopalni Gazu Ziemnego w Lisewie przemawia za lokalnym wykorzystaniem tego gazu przez społeczeństwo gminy Pызdry w celu zaspokojenia ich potrzeb energetycznych.

Przeprowadzona gazyfikacja dużej części gminy, a szczególnie m. Pызdry umożliwi stopniowe ograniczanie emisji dwutlenku węgla do atmosfery, co wpłynie na poprawę poziomu jakości powietrza. Głównie dotyczy to zmniejszenia zanieczyszczeń niskiej emisji. Spójność planistyczna gminy i planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych pozwoli na zachowanie racjonalnej polityki energetycznej, inwestycyjnej oraz ładu przestrzennego.

w 2023 roku Polska Spółka Gazownictwa wykonała przyłącza gazowe na terenie Gminy i Miasta Pызdry.

Stawki za umieszczenie infrastruktury technicznej w pasie drogowym powinny być jednakowe (niezależne od rodzaju transportowanego medium, tj. woda, ciepło sieciowe, energia elektryczna, gaz ziemny). Przy uchwalaniu przez gminę stawek za umieszczenie infrastruktury technicznej w pasie drogowym należy mieć na uwadze, że ich zbyt wysoka wartość wpłynie negatywnie lub całkowicie ograniczy rozwój infrastruktury z powodu braku rentowności projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne. Od 2019 r. w Gminie Pызdry stawka za umieszczenie urządzeń teletechnicznych wynosi 3,00 zł, bez względu na ich rodzaj.

Racjonalna wysokość stawek pozwala zarówno na rozwój infrastruktury przedsiębiorstw energetycznych jak i gminy. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U.2013.640) dokumenty planistyczne gminy oraz wydawane decyzje i pozwolenia winny jednoznacznie określać warunki ograniczające dotyczące zakazu wznoszenia budynków oraz stałych składów i magazynów, sadzenia drzew w strefach kontrolowanych planowanej infrastruktury sieci gazowej.

### **Elektroenergetyczne inwestycje w gminie**

Nasza gmina jest udziałowcem spółki Oświetlenie Uliczne i Drogowe z siedzibą w Kaliszu. Od kilku lat w ramach współpracy trwa systematyczna wymiana opraw rtęciowych i

sodowych na LED-owe. Spółka wymieniła na terenie gminy w 2023 roku 147 szt. opraw rtęciowych i sodowych na oprawy typu LED.

Ponadto spółka kontynuowała zadania związane z modernizacją oświetlenia drogowego.

## 5.7 Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pyzdry

Został przyjęty Uchwałą nr XVIII/178/16 Rady Miejskiej w Pyzdrach z dnia 7 grudnia 2016 roku. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pyzdry to dokument, którego celem jest określenie wizji rozwoju Gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, gospodarcze i ekonomiczne. Ponadto dokument ten ma na celu przeprowadzenie analizy możliwych do realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, których wdrożenie przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii, zwiększenia produkcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, a tym samym do redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Na terenie gminy Pyzdry w 2022 roku rozpoczęto kolejny etap gazyfikacji oraz prowadzono dystrybucję gazu ziemnego w miejscowości Ruda Komorska. Drugi etap gazyfikacji gminy, dzięki uzyskanemu dofinansowaniu obejmował miejscowości Tarnowa, część Dłuska i Pyzdry. Wybudowano ok. 15,2 km sieci śr/c o średnicach dn 180, 160, 90, 63 PE. W efekcie gazyfikacji na terenie gm. Pyzdry docelowo zostanie przyłączonych ok. 300 odbiorców. W wyniku realizacji inwestycji szacuje się efekt ekologiczny w postaci mniejszej emisji dwutlenku węgla, w wyniku spalania mniej emisyjnego źródła ciepła. Termin zaplanowano na lata 2022-2024. Budowa sieci gazowej realizowana jest przez Gminę i Miasto Pyzdry, na podstawie dokumentacji opracowanej przez Polską Spółkę Gazownictwa Oddział w Poznaniu.

Na terenie wszystkich stacji uzdatniania wody oraz oczyszczalni ścieków wykonano instalacje fotowoltaiczne mające na celu zmniejszenie kosztów związanych z energią elektryczną.

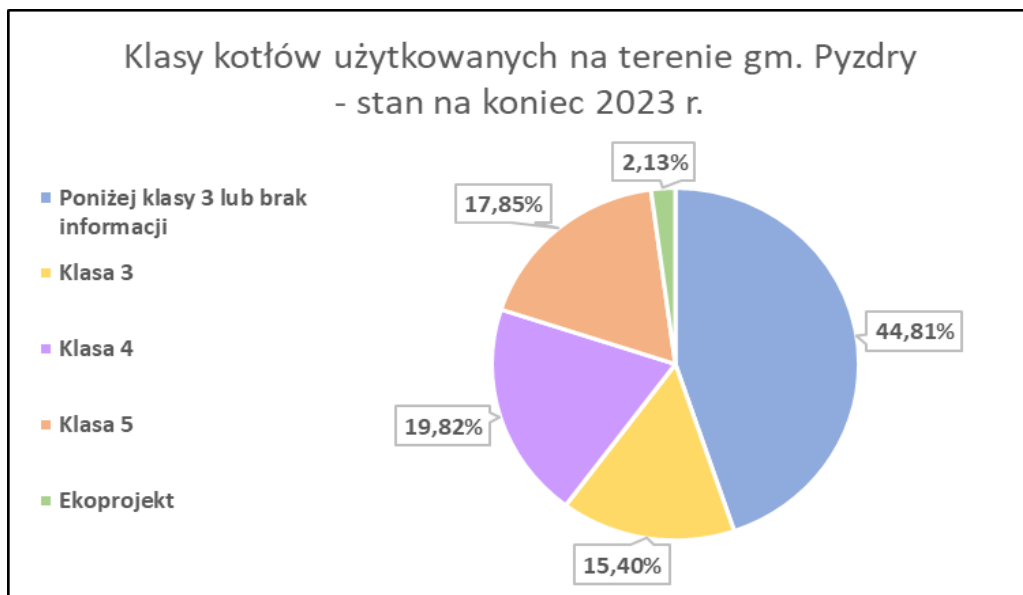
W gminie Pyzdry infrastruktura drogowa wymaga modernizacji, aby dostosować ją do obecnie panującego natężenia ruchu na drogach i umożliwić użytkownikom bezpieczny dostęp do miejsc docelowych. Dlatego też samorząd lokalny realizuje zadania związane z infrastrukturą drogową, prowadzi inwestycje naprawcze, uwzględniając zarówno bezpieczeństwo jak i płynność przejazdu przez poszczególne odcinki dróg na obszarze Gminy. Przygotowane działania naprawcze mają na celu zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprawy logistyki na terenie gminy. Zadania te polegają na uzupełnianiu ubytków w nawierzchni wyeksploatowanej przez tabor drogowy, modernizację infrastruktury pieszo-rowerowej wraz z modernizacją istniejącej infrastruktury drogowej, w miarę posiadanych środków finansowych. Utrzymanie chodników i infrastruktury towarzyszącej komunikacji pieszo-rowerowej, zapewni mieszkańcom komfort i bezpieczeństwo poruszania się po drogach na terenie gminy Pyzdry. Ponadto prawidłowo utrzymana infrastruktura pieszo-rowerowa, będzie zachęcała do częstszego korzystania z rowerów, czy podróżowania pieszo. Zastąpienie pojazdów napędzanych paliwami

płynnymi, np. rowerem niewątpliwie przyczyni się do poprawy zdrowia, w wyniku zwiększenia aktywności ruchowej mieszkańców i turystów przebywających na terenie Gminy. Poprawa jakości powietrza, która będzie miała miejsce w wyniku spadku ilości samochodów poruszających się po drogach gminnych, wpłynie na poprawę samopoczucia mieszkańców, którzy będą mogli oddychać świeżym, pozbawionym spalin powietrzem. Zadania te przyczynią się do redukcji zużycia paliw, a co za tym idzie zmniejszenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Wykonane w 2023 roku inwestycje drogowe wymienione zostały w punkcie 2.2.1. *Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2023 roku.*

Od 1 października 2020 r. mieszkańcy naszej gminy mogą skorzystać z pomocy pracownika Urzędu Miejskiego przy wypełnieniu wniosku o dofinansowanie, wniosku o płatność oraz uzyskać informacji o ogólnych warunkach przystąpienia do programu „Czyste Powietrze” i wysokości możliwych do uzyskania dopłat. W 2023 r. przyjętych i przekazanych przez Urząd do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu zostało 8 wniosków. Na 7 z nich została przyznana dotacja. W 6 przypadkach wnioskowano o wymianę źródła ciepła, w tym 1 łącznie z fotowoltaiką, 2 o docieplanie budynku 1 wymiany okien.

Od lipca 2021 r. wprowadzona została Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków, prowadzona przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Jest to ewidencja, w której znajdują się kompleksowe informacje dotyczące źródeł ogrzewania budynków. Celem jej stworzenia jest poprawa jakości powietrza, walka ze smogiem i pomoc w wymianie tzw.: "kopciuchów". Nakłada ona obowiązek składania przez właścicieli/zarządców budynków mieszkalnych i niemieszkalnych, w których znajduje się źródło ciepła, deklaracji określających ich rodzaj i klasę. CEEB stanowi narzędzie dla organów administracji centralnej i samorządowej do realizacji polityki niskoemisyjnej. Z zebranych do końca 2023 r., w liczbie 1877, deklaracji z terenu gminy Pызdry wynika, że kotły klasy III stanowią 15,40%, klasy IV 19,82%, klasy V 17,85%, a kotły poniżej klasy III lub poniżej 44,80%. Pozostałe źródła ekoprojektowe stanowią 2,13%.

Wykres 4 Klasy kotłóv na paliwo stałe użytkowane przez mieszkańców gminy



Źródło: Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków

Sprzedaż węgla po preferencyjnej cenie.

W 2023 r. Gmina Pызdry zakończyła sprzedaż węgla po preferencyjnych cenach dla mieszkańców. Na podstawie ustawy o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych (Dz.U. z 2022 poz. 2236 ze zm.) oraz wykładni Ministerstwa Aktywów Państwowych, nie sprzedaną część zakupionego węgla w ilości 47,88t przeznaczono na potrzeby grzewcze jednostek gminnych organizacyjnych.

W ramach tego programu Gmina i Miasto Pызdry zakupiła 12140t węgla w tym : 65,3020 t węgla typu groszek oraz 59,8380 t węgla typu orzech. Łącznie do Urzędu Miejskiego w Pызdrach wpłynęło 1067 wniosków o zakup węgla po preferencyjnych cenach.

## 5.8. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Głównym zadaniem Gminnej Komisji jest realizacja nałożonego przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii. W minionym 2023 roku budżet Komisji wynosił **206.183,96 zł.** W kwocie tej zawarte są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 158.338,61 zł oraz

z urzędów skarbowych z tytułu opłaty hurtowej. Koszty związane z wynagrodzeniem komisji wyniosły **17.044,75 zł** (w tym składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy).

Realizacja zadań obejmowała:

**1.** Dofinansowanie zadań związanych z realizacją szkolnych programów profilaktyki obejmujących działania głównie w zakresie profilaktyki uniwersalnej oraz wsparcie finansowe przy realizacji zadań wynikających z gminnego programu. W/w działania realizowane były we wszystkich placówkach oświatowych, w Ochotniczej Straży Pożarnej, w Centrum Kultury, Sportu i Promocji, w Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej oraz Polskim Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów, i obejmowały następujące przedsięwzięcia:

- szkolenia dla dyrektorów, pedagogów szkolnych i nauczycieli prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne, projekty profilaktyczno-edukacyjne, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, spotkania profilaktyczne i Rodzinny Rajd Rowerowy na sumę **23.043,60 zł**,

- w szkołach podstawowych w Lisewie, Górnych Grądach, Pietrzykowie i do sierpnia w szkole filialnej we Wrąbczynkowskich Holendrach a od września w Pyzdrach prowadzone były zajęcia socjoterapeutyczne. Całkowity koszt związany z wynagrodzeniem socjoterapeutów wyniósł **27.284,40 zł**. Do realizacji zajęć sfinansowano także zakup materiałów papierniczych w kwocie **1.800 zł**. Dodatkowo dzieci i młodzież pochodząca z rodzin z problemem alkoholowym uczestnicząca w zajęciach profilaktycznych otrzymała wsparcie w postaci bezpłatnego dożywiania na kwotę **1.044 zł**,

- sfinansowano roczną (na rok 2024) prenumeratę czasopisma „Remedium” dla punktu konsultacyjnego i szkół działających w mieście i gminie na kwotę **950 zł**.

**2.** Komisja prowadziła punkt konsultacyjny, który udziela pomocy osobom uzależnionym i członkom rodzin z problemem alkoholowym a także w myśl obecnie obowiązujących rekomendacji KCPU zajmuje się interdyscyplinarnie problemem całej rodziny i zaplanowaniem pomocy dla wszystkich jej członków. Roczny koszt wynagrodzenia psychologa wraz z kapitalnym remontem, doposażeniem punktu konsultacyjnego w krzesła i fotele, montażem żaluzji, zakupem materiałów biurowych i opłatą abonentową za telefon to koszt na kwotę **30.680,81 zł**.

**3.** Z funduszy Komisji sfinansowano także szkolenia:

- dla zespołu interdyscyplinarnego, członków komisji oraz sprzedawców wraz z badaniem dostępności alkoholu w formie terenowej dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Koszt wyniósł **7.000 zł**.

**4.** Koszty prowadzonych postępowań sądowych w sprawach uzależnienia od alkoholu to kwota **120 zł**.

**5.** Na badania psychiatryczno-psychologiczne wydatkowano **1.520 zł**.

**6.** W ramach organizowania atrakcyjnych terenów rekreacyjnych dla mieszkańców i gości zakupiono płyty drogowe do utwardzenia drogi gruntowej przebiegającej przez BiałoBrzeg – ścieżka rowerowa w strefie Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego za sumę **70.927,10 zł**.

7. Zakupiono wydawnictwa i materiały profilaktyczno-edukacyjne takie jak publikacje, gry profilaktyczne, pakiet profilaktyczny dla kierowców i sprzedawców oraz poradniki i broszury za kwotę **18.546,30 zł**.

8. Dla członków Komisji zakupiono kalendarze oraz krzesło na stanowisko pracy obsługujące sprawy Komisji za kwotę **1.023 zł**.

9. Ważnym zadaniem w bieżącym roku było przeprowadzenie badania „Diagnoza czynników ryzyka i czynników chroniących”. Ankietowaniem objęci zostali uczniowie, ich rodzice i nauczyciele wszystkich placówek oświatowych. Raporty z przeprowadzonej diagnozy posłużyły do opracowania programów profilaktyczno-wychowawczych w szkołach. Koszt zadania wyniósł **5.200 zł**.

#### 5.9. Program współpracy Gminy i Miasta Pyzdry z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku

Program współpracy Gminy i Miasta Pyzdry z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023 został przyjęty przez Radę Miejską w Pyzdrach Uchwałą nr XXXV/287/2023 z dnia 24 listopada 2022 roku. Program określa główne zasady współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, określa szczegółowe cele, zasady, formy oraz priorytetowe obszary współpracy Gminy i Miasta Pyzdry z podmiotami działającymi na rzecz społeczności lokalnej.

Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w formie powierzenia zostały ogłoszone 17 stycznia 2023 roku. Ogłoszenia dotyczyły realizacji zadań w sferach:

1. Sfera kultury, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego obejmowała zadania polegające na podtrzymaniu tradycji narodowej, pielęgnowaniu polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej- dotacja w wysokości **6.000,00 zł**
2. W sferze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej ogłoszono konkurs na realizację zadania „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu” - dotacja **77.000,00 zł**
3. W sferze turystyki i krajoznawstwa konkurs dotyczył krajoznawstwa i organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży- dotacja **17.000,00 zł**.

Do oceny formalnej i merytorycznej ofert, które wpłynęły do Urzędu Miejskiego w Pyzdrach, Zarządzeniem Burmistrza nr 2/2023 z dnia 10 lutego 2023 roku została powołana komisja. Na posiedzeniu w dniach 22 lutego 2023 roku. Protokół z posiedzenia komisji został przekazany Burmistrzowi Pyzdr, który zaakceptował wyniki prac komisji i przyznał zaproponowane dotacje na realizację opisanych zadań publicznych. Przekazanie dotacji

nastąpiło po podpisaniu umów. Informacje o złożonych ofertach i udzieleniu dotacji na realizację zadań podane zostały do publicznej wiadomości w BIP oraz na tablicy ogłoszeń.

Na realizację zadania ze sfery kultury, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego tj. na zadanie z zakresu podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej ofertę złożył 1 podmiot: Lokalna Organizacja Turystyczna „Puszcza Pyzdrska”.

**Lokalna Organizacja Turystyczna „Puszcza Pyzdrska”** dofinansowana kwotą 6.000,00zł, w zadaniu „Rowerem po Puszczy etap IV” wykonała opracowanie graficzne albumu „Puszcza Pyzdrska”.

Na realizację zadania w sferze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej polegającego na promocji sportu dzieci i młodzieży oraz organizowaniu masowych imprez sportowo-rekreacyjnych pozytywnie została rozpatrzona oferta złożona przez podmiot: Miejski Klub Sportowy Warta Pyzdry oraz Wielkopolska Organizacja Wojewódzka Ligi Obrony Kraju w Poznaniu, Zarząd Koła LOK w Pyzdrach.

**Miejski Klub Sportowy „Warta Pyzdry”** dofinansowany kwotą 71.000,00 zł, w zadaniu „Graj z Wartą” poprzez organizację zajęć poświęconych rozwijaniu umiejętności gry w piłkę nożną mężczyzn w wieku 16 lat i starszych oraz chłopców w wieku 19 lat i młodszych z terenu Gminy i Miasta Pyzdry, poprawiono u nich kondycję fizyczną, zagospodarowano czas wolny dzieci, młodzieży oraz mieszkańców gminy. Wszystkich nauczono zasad funkcjonowania w grupie przy zachowaniu zasad fair play, ponadto zintegrowano biorących udział w rozgrywkach. W ramach projektu organizowano treningi, mecze, zawody, które pozytywnie wpłynęły na zdrowie i pobudzały do aktywności mieszkańców gminy, szczególnie młodzież. Do przeprowadzenia treningów wybrano trenera posiadającego odpowiednie kwalifikacje. Dzięki zajęciom sportowym oraz osiąganym sukcesem ligowym zwiększyło się lokalne zainteresowanie sportem oraz MKS „WARTA PYZDRY”.

**Wielkopolska Organizacja Wojewódzka Ligi Obrony Kraju w Poznaniu, Zarząd Koła LOK w Pyzdrach** dofinansowani kwotą 6.000,00 zł, w zadaniu „Strzelecka integracja” poprzez organizację zajęć strzeleckich, zaczęli kształtować postawy obywatelskie wśród młodzieży oraz nauczyli się zasad zachowania się z bronią a także uczęszczali na treningach strzeleckich z karabinka pneumatycznego i kbks. Zawody strzeleckie przeprowadzane były podczas imprez organizowanych przez miasto oraz na terenie strzelnicy. Osiągnięto założone rezultaty, poprzez zdobycie wiedzy na temat obronności kraju, wyrobiono nawyki bezpiecznego obchodzenia się z bronią, pożytecznie zagospodarowano czas wolny dzieci i młodzieży, zintegrowano mieszkańców Gminy Pyzdry podczas imprez rekreacyjnych oraz wyrobiono nawyki rywalizacji sportowej.

Na realizację zadania w sferze turystyki i krajoznawstwa polegającego na krajoznawstwie i organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży została rozpatrzona oferta złożona przez podmiot: Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalno-Turystyczne „Nasza Szkoła”.

**Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalno-Turystyczne „Nasza Szkoła”** dofinansowane kwotą 17.000,00 zł w zadaniu „Baw się i zwiedzaj z nami” miało na celu rekreację, wypoczynek, kulturę, sport oraz integrację dzieci i młodzieży. Jednym z podstawowych celów realizacji było wyrównanie szans rozwojowych dla dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich. Wszyscy interesująco i bezpiecznie spędzili czas wakacji letnich, mieli możliwość poznania walorów turystycznych i krajoznawczych naszego regionu. Organizacja zajęć w różnych grupach wiekowych pokazała jak miło i bezpiecznie można spędzić czas, przy okazji rozwijając swoje talenty i zainteresowania. Dzięki tym zajęciom rodzice mogli spokojnie wykonywać swoje prace w gospodarstwach domowych wiedząc, że ich dzieci spędzają czas wolny od zajęć lekcyjnych pod opieką wykwalifikowanej kadry pedagogicznej oraz wolontariuszy. W czasie spotkań, wyjazdów, pogadanek i zajęć sportowych dzieci miały możliwość integrowania się w grupie rówieśniczej, co budowało ich poczucie wartości oraz umacniało więzi społeczne. Podczas półkolonii odbywały się warsztaty z eksperymentami, warsztaty kulinarne, taneczne, zajęcia sportowe, warsztaty artystyczne, wyjazdy do Parku Wodnego Suntago pod Warszawą, do „Mandorii” tematycznego parku rozrywki pod Łodzią, nie zabrakło również czasu na zajęcia sportowe oraz gry planszowe, układanie puzzli i zabawy rysunkowe.

## 5.10. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy i Miasta Pyzdry do roku 2023

Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Pyzdry przyjęty został uchwałą Nr VIII/78/15 Rady Miejskiej w Pyzdrach z dnia 23 września 2015 roku. Sporządzane na szczeblu gminnym dokumenty związane z planowaniem energetycznym, zagospodarowaniem przestrzennym, strategią rozwoju, wydawaniem decyzji lokalizacyjnych, środowiskowych i pozwoleń służą realizacji zrównoważonego rozwoju. Pozwala to na równoważenie wymiarów społecznych, środowiskowych z lokalną polityką gospodarczą i infrastrukturalną. Lokalizacja złóż gazu ziemnego oraz uruchomienie Kopalni Gazu Ziemnego w Lisewie przemawia za lokalnym wykorzystaniem tego gazu przez społeczeństwo gminy Pyzdry w celu zaspokojenia ich potrzeb energetycznych.

Przeprowadzona gazyfikacja dużej części gminy, a szczególnie m. Pyzdry umożliwi stopniowe ograniczanie emisji dwutlenku węgla do atmosfery, co wpłynie na poprawę poziomu jakości powietrza. Głównie dotyczy to zmniejszenia zanieczyszczeń niskiej emisji. Spójność planistyczna gminy i planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych pozwoli na zachowanie racjonalnej polityki energetycznej, inwestycyjnej oraz ładu przestrzennego.

w 2023 roku Polska Spółka Gazownictwa wykonała przyłącza gazowe na terenie Gminy i Miasta Pyzdry.



Stawki za umieszczenie infrastruktury technicznej w pasie drogowym powinny być jednakowe (niezależne od rodzaju transportowanego medium, tj. woda, ciepło sieciowe, energia elektryczna, gaz ziemny). Przy uchwalaniu przez gminę stawek za umieszczenie infrastruktury technicznej w pasie drogowym należy mieć na uwadze, że ich zbyt wysoka wartość wpłynie negatywnie lub całkowicie ograniczy rozwój infrastruktury z powodu braku rentowności projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa energetyczne. Od 2019 r. w Gminie Pyzdry stawka za umieszczenie urządzeń teletechnicznych wynosi 3,00 zł, bez względu na ich rodzaj.

Racjonalna wysokość stawek pozwala zarówno na rozwój infrastruktury przedsiębiorstw energetycznych jak i gminy. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U.2013.640) dokumenty planistyczne gminy oraz wydawane decyzje i pozwolenia winny jednoznacznie określać warunki ograniczające dotyczące zakazu wznoszenia budynków oraz stałych składów i magazynów, sadzenia drzew w strefach kontrolowanych planowanej infrastruktury sieci gazowej.

### **Elektroenergetyczne inwestycje w gminie**

Nasza gmina jest udziałowcem spółki Oświetlenie Uliczne i Drogowe z siedzibą w Kaliszu. Od kilku lat w ramach współpracy trwa systematyczna wymiana opraw rtęciowych i sodowych na LED-owe. Spółka wymieniła na terenie gminy w 2023 roku 147 szt. opraw rtęciowych i sodowych na oprawy typu LED.

Ponadto spółka kontynuowała zadania związane z modernizacją oświetlenia drogowego.

## **6. Pomoc społeczna.**

W 2023 roku dochody na działalność Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyzdrach wyniosły 4.086.202,37 zł, natomiast wydatki 5.412.199,79 zł. Z budżetu Gminy i Miasta Pyzdry dołożono na działalność z zakresu pomocy społecznej środki finansowe w wysokości 1.325.997,41 zł.

### **6.1 Realizowane programy**

#### **6.1.1. Program 75+**

Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. Organizowanie oraz świadczenie usług opiekuńczych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, finansowanym ze środków własnych gminy. Jest to forma wspierania osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy

innych osób. Głównym celem usług opiekuńczych jest pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, świadczenie opieki higienicznej lub pielęgnacji zaleconej przez lekarza oraz zapewnienie – w miarę możliwości ośrodka pomocy społecznej – kontaktów z otoczeniem. Gminy, które przystępują do realizacji programu uzyskują finansowe wsparcie w realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, do 60% przewidywanych kosztów realizacji zadania.

W 2023 roku objętych programem było 5 podopiecznych. Kwota dofinansowania z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wyniosła **24 407,28 zł**.

### 6.1.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Pызdry na lata 2019-2023

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Pызdry na lata 2019-2023 przyjęta została uchwałą nr VI/47/19 Rady Miejskiej w Pызdrach z dnia 20 maja 2019 roku. Określa ona kierunki działań zmierzające do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Przeprowadzona diagnoza społeczna w obszarze problemów społecznych oraz prognoza zmian w zakresie objętym strategią, pozwoliły na określenie wizji rozwoju społecznego.

#### **WIZJA**

„Gmina i Miasto Pызdry zapewnia zintegrowany system wsparcia społecznego, wspiera osoby wykluczone społecznie i tworzy optymalne warunki dla funkcjonowania mieszkańców”.

W Strategii wyznaczono 9 problemowych obszarów priorytetowych i dla każdego z nich wyznaczono cele strategiczne wraz z kierunkami niezbędnych działań:

1. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
2. Przemoc w rodzinie.
3. Przestępczość.
4. Bezrobocie.
5. Ubóstwo.
6. Uzależnienia.
7. Bezdomność.
8. Problemy osób przewlekle chorych, osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie.
9. Problemy osób starszych.

Poniższa tabela prezentuje cele strategiczne i kierunki działań zaplanowane do realizacji w latach 2019-2023.

**Tabela 9 Cele strategiczne z kierunkami niezbędnych działań zapisane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2019-2023**

Cel strategiczny	Kierunki niezbędnych działań
<p><b><u>Cel strategiczny 1.</u></b> Wspomaganie prawidłowego funkcjonowania rodzin ze szczególnym uwzględnieniem rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wspieranie rodziny w ponoszeniu kosztów utrzymania i wychowania dzieci w rodzinie</li> <li>2. Wsparcie rodziny w środowisku oraz pomoc rodzinom w przezwyciężeniu trudności opiekuńczo - wychowawczych</li> <li>3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin</li> </ol>
<p><b><u>Cel strategiczny 2.</u></b> Przeciwdziałanie zjawisku przemocy</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Stworzenie jednolitego systemu wsparcia.</li> <li>2. Podnoszenie poziomu kompetencji przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.</li> </ol>
<p><b><u>Cel strategiczny 3.</u></b> Rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej w kierunku profilaktyki przestępczości.</p>	<p>Współorganizowanie szerokiego zakresu działań informacyjnych i prewencyjnych, mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców Gminy i Miasta.</p>
<p><b><u>Cel strategiczny 4.</u></b> Przeciwdziałanie i łagodzenie skutków bezrobocia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wspieranie i rozwój aktywności społeczno-zawodowej osób bezrobotnych.</li> <li>2. Wspieranie i rozwój ekonomii społecznej.</li> </ol>
<p><b><u>Cel strategiczny 5.</u></b> Pomoc osobom ubogim i rozwijanie działań na rzecz ograniczenia ubóstwa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom potrzebującym.</li> <li>2. Kreowanie i realizacja programów na rzecz pomocy osobom żyjącym w ubóstwie.</li> </ol>
<p><b><u>Cel strategiczny 6.</u></b> Wspieranie osób uzależnionych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień.</li> <li>2. Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych używek.</li> <li>3. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz osób uzależnionych.</li> </ol>
<p><b><u>Cel strategiczny 7.</u></b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.</li> </ol>

Wspieranie i pomoc osobom bezdomnym i zagrozonym bezdomnoscia.	2. Zapobieganie dalszemu rozwojowi problemu bezdomnoscii.
<b>Cel strategiczny 8.</b> Wspieranie osob przewlekle chorych, niepełnosprawnych i chorych psychicznie w integracji i funkcjonowaniu w srodowisku spolecznym i zawodowym.	1. Podniesienie integracji osob niepełnosprawnych w spolecznosci lokalnej.
	2. Zwiększenie pomocy na rzecz osob niepełnosprawnych.
<b>Cel strategiczny 9.</b> Zapewnienie pomocy i poprawa warunków funkcjonowania osob starszych w spolecznosci lokalnej.	Rozwój srodowiskowych form opieki dla osob starszych oraz wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pызdrach

#### Pomoc udzielona w 2023 roku:

72 rodzinom udzielono pomocy pieniężnej w formie zasiłków celowych bądź w naturze oraz schronienie na ogólną kwotę **63 280,00 zł**.

Wypłacono zasiłki stałe dla 17 osób na łączną kwotę **93 436,19**. Za ww. osoby opłacono składki na ubezpieczenia zdrowotne na łączną kwotę **7 633,99 zł**.

Poniższe tabele przedstawiają zakres świadczeń rodzinnych i zakres pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

**Tabela 10 Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych w roku 2023 r.**

LP.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Wydatki w zł
1.	Zasiłki rodzinne	4 336	495 077,17
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu	2789	261 595,82
	- urodzenia dziecka	7	7 000
	- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	98	36 251,75

	- samotnego wychowywania dziecka	162	28 849,25
	- kształcenia i rehabilitacji dziecka Niepełnosprawnego	256	25 579,07
	- rozpoczęcia roku szkolnego	562	22 265,30
	- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazd lub zamieszkanie)	784	50 613,61
	- wychowywanie dziecka w rodzinie Wielodzietnej	920	85 704,84
3.	<b>Razem zasiłki rodzinne z dodatkami</b>	7 125	756 672,99
4	Zasiłki Pielęgnacyjne	2 534	546 938,00
5	Świadczenia Pielęgnacyjne	6624	1 523 100,00
6	Specjalny zasiłek Opiekuńczy	33	20 460,00
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	29	29 000,00
8.	Zasiłek dla Opiekuna	28	17 0-71,00
9.	Świadczenie	125	115 774,00

	Rodzicielskie		
--	---------------	--	--

**Tabela 11 Realizacja zadań z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2023r.**

LP	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Wydatki w zł.
1.	Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	348	140 548,00
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego z tego Przekazane:  - budżet państwa  - budżet gminy  - odsetki	129 471,22    34 976,07  23 317,41  71 177,64	
3.	Liczba rodzin uprawnionych do św. alimentacyjnych	20	
4.	Liczba osób uprawnionych do otrzymania świadczeń alimentacyjnych	27	
5.	Liczba dłużników w gminie Pyzdry	76	

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach

#### 6.1.3. Program „Gminna Karta Seniora”

Program został podjęty w związku z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o pomocy społecznej Uchwałą Rady Miejskiej w Pyzdrach Nr IV/33/15 z dnia 15 kwietnia 2015 r.

Głównym Celem Programu jest wzmocnienie aktywności społecznej i poprawa jakości życia osób 60+. Program Gminna Karta Seniora jest elementem polityki społecznej realizowanej przez samorząd gminy Pyzdry. Jego celem jest podniesienie aktywności i sprawności grupy mieszkańców 60+ poprzez zwiększenie dostępności do dóbr kultury, zachęcenie do

uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i sportowych, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku pызdrskich seniorów.

Do końca 2023 rok wydano **367** Gminnych Kart Seniora.

#### 6.1.4. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2025

Gminny Program został podjęty na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Uchwałą Nr XVI/156/16 Rady Miejskiej w Pызdrach w dniu 29 września 2016 roku. Przedstawia zadania do realizacji w zakresie tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Głównym celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy, zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznacza trzy podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców:

- 1) działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- 2) działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.

W oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Celem pracy zespołu jest szybkie i skuteczne podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa oraz zatrzymania przemocy, a także planowanie i realizacja działań pomocowych na podstawie diagnozy potrzeb.

W 2023 roku Zespół odbył 16 spotkań w grupach roboczych, dokonał analizy 16 Niebieskich Kart – A. Z dokonanej analizy wynika, że najczęściej stosowaną formą przemocy w tym okresie była przemoc psychiczna, fizyczna spowodowana nadużywaniem alkoholu.

#### 6.2. Inne programy

##### **Dodatek elektryczny**

Realizacja **dodatku elektrycznego** zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Dodatek elektryczny to jednorazowe

wsparcie przysługujące **przedstawicielom gospodarstw domowych**, których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna. Dopłata przysługiwała w wysokości 1 000 zł lub 1 500 zł po przekroczeniu zużycia wynoszącego 5 MWh. Wnioski można było składać od 1 grudnia 2022 roku do 1 lutego 2023 roku.

Do tutejszego Ośrodka wpłynęło 18 wniosków. Łączna ilość wystawionych informacji przyznających wyniosła 13, decyzji odmownych 3, decyzji umarzających 2.

### **Wielkopolskie SOS**

W 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach realizował program „Wielkopolski System Opieki Seniora” w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Poznaniu. W/w projekt finansowany jest ze środków Samorządu Wojewódzkiego. Celem projektu jest wsparcie Gmin w realizacji zadań związanych z rozwojem nowych form pomocy w oparciu o nowoczesne technologie. Realizacja projektu polega na świadczeniu usług teleopieki. Podczas trwania projektu opaski trafiły do 12 seniorów po 60 roku życia.

### **Osobisty asystent osoby niepełnosprawnej**

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach przystąpił do programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Program ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Celem usługi asystencji osobistej jest zwiększenie szans osób niepełnosprawnych na prowadzenie bardziej niezależnego/samodzielnego i aktywnego życia. Zakres usług asystencji osobistej jest ściśle dostosowany do potrzeb danej osoby. Pomocą w tej formie zostały objęte 2 osoby z niepełnosprawnością w stopniu znacznym.

### **Pomoc obywatelom Ukrainy**

Mieszkańcy gminy Pyzdry, którzy przyjęli do swoich domów obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa mogli ubiegać się o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia. Złożono 12 wniosków w tym 11 rozpatrzone pozytywnie. Na powyższy cel wydatkowano kwotę 28 252,00 zł. Rekompensata trafiła do 2 wnioskodawców i dotyczyła 4 obywateli Ukrainy.

### **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa Podprogram 2021 PLUS współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.**

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach przy współpracy z Wielkopolskim Bankiem Żywności w Poznaniu realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa



Podprogram 2021 PLUS współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego celem było zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie od maja do września 2023 roku. Pomoc żywnościowa trafiła do 400 osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej z terenu Gminy i Miasta Pyzdry. Rozdysponowaliśmy 4,67 ton żywności.

## **7. Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Pyzdrach**

W 2023 roku radni Rady Miejskiej w Pyzdrach podczas dziewięciu posiedzeń podjęli szereg ważnych decyzji dla Gminy i Miasta Pyzdry.

Podjęto 52 uchwały w zakresie:

- spraw budżetowych – 17,
- podatków i opłat – 4,
- oświaty – 6,
- mienia gminnego – 6,
- telekomunikacji – 1,
- regulaminów, programów, planów, ocen, statutów – 8,
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – 1,
- nadania nazw ulicom - 1,
- transportu publicznego -1,
- udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi – 1,
- stypendium sportowego – 1
- działalności opieki społecznej – 5.

### **1) sprawy budżetowe**

Zrealizowana została uchwała budżetowa i wieloletnia prognoza finansowa Gminy i Miasta.

W trakcie roku budżetowego zachodziła konieczność wprowadzenia zmian w budżecie zarówno po stronie dochodów jak i wydatków.

Udzielona była dotacja celowa dla spółki wodnej w wysokości 3.000 zł.

Przyznano na rok 2024 dotację na renowację wieży kościoła farnego p.w. Narodzenia NMP w Pyzdrach w wysokości 1.087.000,00 zł.

Ustalono dopłaty do taryfowych cen ścieków na terenie Gminy Pyzdry.

### **2) podatki**

Na rok 2024 radni w drodze uchwały zatwierdzili stawki podatku od nieruchomości, rolnego i środków transportowych oraz określenia wysokości górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz osadników

przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

### **3) oświata**

W zakresie oświaty podjęto uchwałę o zamiarze likwidacji Punktu Przedszkolnego w Szkole Filialnej we Wrąbczynkowskich Holendrach, podporządkowanej organizacyjnie Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Pyzdrach, następnie w sprawie likwidacji Szkoły Filialnej o strukturze organizacyjnej I-III z oddziałem przedszkolnym we Wrąbczynkowskich Holendrach, podporządkowanej organizacyjnie Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Pyzdrach o strukturze organizacyjnej I-VIII, a także w sprawie likwidacji Punktu Przedszkolnego w Szkole Filialnej we Wrąbczynkowskich Holendrach podporządkowanej organizacyjnie Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Pyzdrach.

Podjęto również uchwałę w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu będącej podstawą do ustalenia zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży i uczniów do placówek oświatowych.

### **4) mienie gminne**

Realizowana jest uchwała dotycząca dzierżawy nieruchomości niezabudowanej położonej w Pyzdrach na części działki o nr ewidencyjnym 1383 i na części działki o numerze ewidencyjnym 1384.

Uchwały będące w trakcie realizacji dotyczą:

- wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej położonej w m. Tarnowa na działce nr 2310/3,
- wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w m. Tarnowa na działce nr 2310/4,
- wyrażenia zgody na sprzedaż udziału w nieruchomości położonej w Pyzdrach na działce oznaczonej numerem ewidencyjnym 1058 i 1059 na rzecz innych współwłaścicieli nieruchomości.

Podjęto uchwały o zaliczeniu dróg do kategorii dróg gminnych położonych w Pyzdrach na działce o nr 716/2 i nr 717/2 oraz w Górnych Grądach na działkach o nr 516, 517/1, 644/5, 644/7, 645/1, 518/1, 646/5, 646/7, 647/1, 752/1, 753/1, 649/1, 664/1, 648/7, 643/1.

### **5) regulaminy, programy, strategie**

W 2023 roku podjęte zostały uchwały w sprawie:

a) regulaminów:

- utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Pyzdry,

b) programów:

- opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt,

- współpracy z organizacjami pozarządowymi,

- w sprawie określenia szczegółowych zasad przyznawania stypendiów sportowych Burmistrza Pызdr dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe,

c) oceny:

- zasobów pomocy społecznej Gminy Pызdry za rok 2022,

d) statutów:

- Centrum Kultury, Sportu i Promocji,

- Muzeum Regionalnego Ziemi Pызdrskiej,

e) planów:

- w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej.

## **6) plany zagospodarowania przestrzennego**

Rada Miejska w Pызdrach w 2023 roku podjęła jedna uchwałę nr XLI/232/2023 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Ruda Komorska.

### **Inne:**

nadania nazw ulicom w Pызdrach, zatwierdzenie planu pracy Komisji Rewizyjnej, wyrażenia zgody na zawarcie przez Gminę i Miasto Pызdry, jako organizatora publicznego transportu zbiorowego umowy z operatorem o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, udzielenia Burmistrzowi Pызdr wotum zaufania, zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy i Miasta Pызdry za 2020 i udzielenia absolutorium Burmistrzowi Pызdr, wyrażenia zgody na działalność Gminy i Miasta Pызdry w zakresie telekomunikacji.

Ponadto w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania, trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Pызdry oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego dotyczącego powierzenia realizacji zadania publicznego polegającego na zapewnieniu mieszkańcom Gminy i Miasta Pызdry usług świadczonych przez Środowiskowy Dom Samopomocy „Arka” we Wrześni i podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.

W 2023 roku Wojewoda Wielkopolski wszczął postępowania do poniżej wymienionych uchwał:

- XXXVIII/313/2023 w sprawie zmiany uchwały III/10/10 Rady Miejskiej w Pызdrach z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Statutu Centrum Kultury, Sportu i Promocji w Pызdrach,

- XLI/328/2023 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania,
- XLI/329/2023 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Pyzdry oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

W Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego opublikowano 29 uchwały Rady Miejskiej w Pyzdrach.

## 8. Część analityczna

### 8.1. Oświata i edukacja

Łączna kwota subwencji oświatowej wraz z dotacjami celowymi to kwota 8.654.731,58 zł, natomiast wydatki wyniosły 14.475.762,27 zł. Z budżetu Gminy i Miasta Pyzdry w 2023 roku dołożono do realizacja zadań oświatowych 5.821.030,69 zł.

#### 8.1.1. Placówki dla których organem prowadzącym jest Gmina Pyzdry

Na terenie Gminy Pyzdry funkcjonują trzy szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Pyzdry. Są to:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Pyzdrach.
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Górnych Grądach wraz z Punktem Przedszkolnym.
- Samorządowa Szkoła Podstawowa w Lisewie wraz z Punktem Przedszkolnym.

#### A. Szkoła im. Jana Pawła II w Pyzdrach

- a) W 2023 roku do Szkoły im. Jana Pawła II w Pyzdrach uczęszczało **288 uczniów**
- b) Liczba zatrudnionych nauczycieli w 2023 roku (w etatach) wynosiła 33,72
- c) Egzamin ósmoklasisty

W dniach od 23 do 25 maja 2023 roku przeprowadzono egzamin ósmoklasisty, do którego przystąpiło 52 uczniów. Wyniki egzaminu prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 12 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Pyzdrach**

	Wynik w %	Gmina		Powiat	Województwo	Okręg
		Miasto	Obszar wiejski			
<b>Język polski</b>	65,00	65,00	58,00	64,00	63,00	66,00
<b>Matematyka</b>	68,00	68,00	54,00	53,00	51,00	53,00
<b>Język angielski</b>	63,00	63,00	38,00	63,00	63,00	66,00

Źródło: Urząd Miejski w Pyzdrach

**B. Samorządowa Szkoła Podstawowa w Górnych Grądach**

- a) W 2023 roku do szkoły uczęszczało **70 uczniów**.
- b) Liczba zatrudnionych nauczycieli w 2023 roku (w etatach) wynosiła 13,31.
- c) Egzamin ósmoklasisty

W dniach od 23 do 25 maja 2023 roku przeprowadzono egzamin ósmoklasisty, do którego przystąpiło 16 uczniów. Wyniki egzaminu prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 13 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Samorządowej Szkole Podstawowej w Górnych Grądach**

	Wynik w %	Gmina		Powiat	Województwo	Okręg
		Miasto	Obszar wiejski			
<b>Język polski</b>	61,00	65,00	58,00	64,00	63,00	66,00
<b>Matematyka</b>	67,00	68,00	54,00	53,00	51,00	53,00
<b>Język angielski</b>	37,00	63,00	38,00	63,00	63,00	66,00

Źródło: Urząd Miejski w Pyzdrach

**C. Samorządowa szkoła Podstawowa w Lisewie**

- a) W 2023 roku do szkoły uczęszczało **72 uczniów**.
- b) Liczba zatrudnionych nauczycieli w 2023 roku (w etatach) wynosiła 17,16.
- c) Egzamin ósmoklasisty

W dniach od 23 do 25 maja 2023 roku przeprowadzono egzamin ósmoklasisty, do którego przystąpiło 6 uczniów. Wyniki egzaminu prezentuje poniższa tabela.

**Tabela 14 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Samorządowej Szkole Podstawowej**

	Wynik w %	Gmina		Powiat	Województwo	Okręg
		Miasto	Obszar wiejski			
<b>Język polski</b>	59,00	65,00	58,00	64,00	63,00	66,00
<b>Matematyka</b>	53,00	68,00	54,00	53,00	51,00	53,00
<b>Język angielski</b>	50,00	63,00	38,00	63,00	63,00	66,00

Źródło: Urząd Miejski w Pyzdrach

## 8.1.2. Placówki oświatowe prowadzone przez inne organy niż Gmina Pyzdry

Oprócz szkół podstawowych publicznych, na terenie Gminy Pyzdry funkcjonują również:

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pietrzykowie
- Niepubliczne Przedszkole w Pietrzykowie
- Przedszkole Publiczne „Bajkowy Świat” w Pyzdrach
- Klub Malucha „Przystanek Maluchowo”.

## A. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pietrzykowie

- a) W 2023 roku do szkoły uczęszczało **72 uczniów**.
- b) Liczba zatrudnionych nauczycieli w 2023 roku (w etatach) wynosiła 10,55.

## B. Niepubliczne Przedszkole w Pietrzykowie

- a) W 2023 roku do przedszkola uczęszczało **45 dzieci**.
- b) Liczba zatrudnionych nauczycieli w 2023 roku (w etatach) wynosiła 2,25.

## C. Przedszkole Publiczne „Bajkowy Świat” w Pyzdrach

- a) W 2023 roku do przedszkola uczęszczało **174 dzieci**.
- b) Do przedszkola uczęszczają dzieci w wieku od 2,5 do 6 roku życia. Przedszkole funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godz. 6.30 do 17.00, część dzieci korzysta z bezpłatnej (5 godzin) podstawy programowej, a część z godzin dodatkowo płatnych.
- c) Przedszkole dysponuje 175 miejscami.

## 8.1.3. Punkty przedszkolne

Przy szkole podstawowej w Lisewie oraz w Górnych Grądach funkcjonują punkty przedszkolne.

Liczba dzieci w 2023 roku kształtowała następująco:

- Punkt Przedszkolny w Lisewie – **25 dzieci**
- Punkt Przedszkolny w Górnych Grądach – **11 dzieci**

łącznie do punktów przedszkolnych uczęszczało **36 dzieci**.

Dzieci w punktach przedszkolnych przebywają 5 godzin dziennie – tj. tyle ile przewiduje bezpłatna podstawa programowa.

W 2023 roku zarówno do punktów przedszkolnych jak i do przedszkola wszystkie zgłoszone dzieci zostały przyjęte.

#### 8.1.4. Pozostałe informacje z zakresu oświaty

W związku z konfliktem zbrojnym na Ukrainie do szkoły w Pyzdrach zaczęli uczęszczać uczniowie z terytorium tego kraju.

**Tabela 15 Liczba uczniów z Ukrainy kształtowała się następująco:**

L.p.	Miesiąc	Liczba uczniów
1.	Styczeń	8
2.	Luty	8
3.	Marzec	8
4.	Kwieciec	7
5.	Maj	4
6.	Czerwiec	4
7.	Lipiec	4
8.	Sierpień	4
9.	Wrzesień	4
10.	Październik	4
11.	Listopad	4
12.	Grudzień	4

Gmina Pyzdry otrzymała dofinansowanie na dodatkowe zadania oświatowe w ramach pomocy obywatelom Ukrainy w kwocie 59.181,00zł. Ze środków tych sfinansowane dodatkowe godziny zajęć z języka polskiego ( zrealizowano 197 godz.), zakupiono pomoce dydaktyczne oraz zatrudniono pomoc nauczyciela posługującą się językiem polskim i ukraińskim.

W 2023 roku Gmina Pyzdry otrzymała:

1. Subwencję oświatową w wysokości 8.016.600,00.
2. Dotacje celowe na:
  - a) wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w kwocie **66.480,01 zł**
  - b) dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w kwocie **327.899,00 zł.**
  - c) dofinansowanie przedsięwzięcia pn. „Poznaj Polskę” w kwocie **40.602,00 zł.**

- d) dofinansowanie w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w kwocie **25.000,00 zł.**
- e) nagroda specjalna dla nauczycieli z okazji 250 rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej **111.713,85 zł.**

## 8.2. Kultura, turystyka i promocja

### 8.2.1. Centrum Kultury, Sportu i Promocji w Pyzdrach

Centrum Kultury, Sportu i Promocji w Pyzdrach na działania statutowe w 2023 r.: organizację wydarzeń kulturalno-sportowych, prowadzenie świetlic i ognisk artystycznych otrzymała dotację podmiotową w kwocie 651.500,00 zł.

1) Najważniejsze wydarzenia organizowane przez Centrum Kultury, Sportu i Promocji w Pyzdrach:

#### **Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy**

Sztab WOŚP powstały przy CKSiP zbierał środki pieniężne w formie kwesty ulicznej i licytacji gadżetów. Zorganizowano też imprezę towarzyszącą, w czasie której wystąpiła młodzież szkolna i lokalne zespoły.

#### **Dzień Kobiet**

Mieszkancki gminy wzięły udział w imprezie okolicznościowej oraz tematycznych warsztatach. Na pierwszą propozycję złożył się spektakl z udziałem ImproQuartet, a na drugą zajęcia prowadzone przez trenerkę rozwoju osobistego Magdalenę Sokołowską.

#### **Operacja Czysta Rzeka**

Promując postawy aktywnej ochrony integralności natury, CKSiP przystąpiło do ogólnopolskiej akcji - Operacja czysta rzeka. W wydarzeniu wzięły udział dzieci z gminnych szkół i przedszkola, a także harcerze, emeryci, strażacy, wędkarze oraz przedstawiciele samorządu. Teren działań obejmował brzegi Warty i tereny zielone w mieście.

#### **Święto Konstytucji i Dzień Strażaka**

Na program obchodów złożyła się msza święta i okolicznościowa akademicka, a także wspólna biesiada.

#### **Spływ kajakowy**



Inauguracyjna eskapada z wiosłem w rękę zgromadziła 160 osób – wśród nich mieszkańcy i turyści. Przepłynęli z Lisewa do Pogorzelcy Prosną i Wartą.

### **Dzień Dziecka**

Impreza plenerowa dla najmłodszych odbyła się na Orliku przy współpracy z Przedszkolem „Bajkowy Świat”. W jej programie znalazło się mnóstwo atrakcji dla dzieci - m.in. Koncert zespołu „Centrum Uśmiechu” oraz różnego rodzaju zabawy i animacje.

### **Noc Świętojańska**

Pierwsza wakacyjna impreza była nawiązaniem do tradycji i dobrą zabawą. Na jej program złożyły się warsztaty zielarskie, piracki program interaktywny dla najmłodszych, koncerty zespołów disco-polo, zabawa taneczna i konkurs na najpiękniejszy wianek.

### **Wystrzałowe Pyzdry**

Na program imprezy nawiązującej do pierwszego wystrzału armatniego złożyła się inscenizacja na bramą miejską i pokaz wojskowego sprzętu. Dodatkowymi atrakcjami były zabytkowe pojazdy, park rozrywki, stoisk militarne i chodzący dinozaur. Muzyczną część zapewniły lokalne zespoły, a także Sidney Polak i Shantel.

### **Dożynki Gminne**

Gminne Święto Plonów odbyło się w Modlicy. Na program imprezy złożyła się dziękczynna msza święta, obrzęd dożynkowy i wspólna zabawa. Wręczono też wyróżnienia rolnikom i sadownikom.

### **Wielkopolskie Obchody Światowego Dnia Turystyki**

Pyzdry wykorzystały swój potencjał i rozwinęły się turystycznie. Miasto we współpracy z Samorządem Województwa Wielkopolskiego zorganizowało Wielkopolskie Obchody Światowego Dnia Turystyki. Pyzdry zostały okrzyknięte „Najlepszym Produktem Turystycznym Wielkopolski”, a Tomasz Wojtyński, wieloletni prezes TTW Perkoz otrzymał odznakę honorową.

Uczestnikami imprezy byli reprezentanci środowisk, dla których ważny jest rozwój i promocja turystyki w Wielkopolsce.

### **Święto Odzyskania Niepodległości**

Na program obchodów złożyła się msza święta i spotkanie okolicznościowe przy Domu Podcieniowym (otwarcie wystawy Pyzdranie w drodze do wolności) oraz akademii w sali kina.

### **Jarmark Bożonarodzeniowy**

Świąteczna impreza polegała na organizacji kiermaszu okolicznościowego i atrakcji dla najmłodszych – programu interaktywnego i spotkania z Mikołajem,

## **2) ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH**

- a) Organizacja wypoczynku zimowego i letniego (warsztaty tematyczne i wycieczki)
- b) Działalność Pызdrskiej Orkiestry Dętej
- c) Organizacja czasu wolnego dla dzieci i dorosłych (zajęcia taneczne, fitness, karate, rękodzieło artystyczne, nauka gry na instrumentach i języka angielskiego)
- d) organizacja spotkań okolicznościowych, w tym projekcje filmów, koncerty i spektakle.

### 8.2.2. Muzeum Regionalne Ziemi Pызdrskiej

Muzeum Regionalne Ziemi Pызdrskiej w 2023 roku otrzymało na swą działalność statutową dotację podmiotową z budżetu Gminy i Miasta Pызdry w kwocie **408.000,00 zł**, ponadto dochody własne wraz z bilansem otwarcia wynosiły **14224,99 zł**.

Muzeum pozyskało środki finansowe w kwocie **8500,00 zł** z Programu Dotacyjnego Biura „Niepodległa” „Symbole Narodowe RP” w ramach, których zorganizowana została wystawa czasowa oraz wydany katalog wystawy.

W roku sprawozdawczym Muzeum przeprowadziło proces zmian i zatwierdzenia przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nowego statutu Muzeum Regionalnego Ziemi Pызdrskiej w Pызdrach.

Muzeum zarządza trzema filialnymi obiektami i znajdującymi się w nich ekspozycjami:

- dom podcieniowy w Pызdrach - „Piastowie w Pызdrach”; wnętrze izby Pызdrzanina; galeria obrazów,
- wiatrak holenderski - ekspozycja wnętrza wiatraka; ekspozycja etnograficzna,
- klasztor pofranciszkański – siedziba muzeum (pradzieje; dzieje miasta; franciszkanie, krużganki.

Z dwóch obiektów: wiatraka holenderskiego oraz domu podcieniowego nie pobierane były opłaty za zwiedzanie ekspozycji.

Podobnie jak w ubiegłym roku kontynuujemy cykliczne; w pierwszą sobotę i niedzielę miesiąca w godz. 15.00 – 15.15 uruchamiany był mechanizmu wiatraka holenderskiego.

Frekwencja zwiedzających muzeum w okresie sprawozdawczym wynosiła około 4000 osób.

W roku 2023 Muzeum przeprowadziło m.in. następujące prace:

- Kontynuacja prac badawczych na rynku w Pyzdrach. W pracach archeologicznych na rynku uczestniczy Ilona Jagielska – archeolog.
- Wykonano wstępne prace inwentaryzatorskie i zabezpieczające zebrany na rynku w Pyzdrach materiał archeologiczny.
- Przygotowanie wniosku wraz z programem badań archeologicznych do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu w związku z realizacją inwestycji: Rozbudowa oczyszczalni w Pyzdrach.
- Przygotowanie i kwerenda zbioru, 100 sztuk kości nosorożca włochatego do prac badawczych, które wykona p. dr Kamilla Pawłowska z Zakładu Badań Paleośrodowiskowych Wydziału Geologii w Poznaniu.
- Upamiętnienie 160. rocznicy bitwy z 29 kwietnia 1863 r. Przygotowanie uroczystości religijno – patriotycznych na cmentarzu w Pyzdrach w dniu 30 kwietnia oraz organizacja XXXIV Rajdu Pieszego im. Edmonda Taczanowskiego; I Zawodów z broni czarnoprochowej używanej podczas powstania styczniowego; emisja kartki pocztowej oraz znaczków pocztowych z okazji 160. Rocznicy Zwycięskiej Bitwy Powstańców Styczniowych pod Pyzdrami.
- Jedną z atrakcji muzeum jest pokaz broni czarnoprochowej, którą jest bombardarda – symbol promocji miasta. Armata dwukrotnie była prezentowana m.in. w imprezie miejskiej „Wystrzałowe Pyzdry”.
- Prace gospodarcze; przy wiatraku holenderskim oraz w wirydarzu klasztornym - naprawa urządzeń mechanicznych /oś przekładni zębatej/ w wiatraku holenderskim;
- Wykonanie ceramicznej tablicy z trójjęzycznym napisem „Heritage. Perinto, Dziedzictwo”. Tablica wykonana w ramach współpracy z „Z Nami Warto” przeznaczona do umieszczenia na murze przy Domu Podcieniowym w Pyzdrach.
- Wymiana zniszczonej przez grzyby i pleśń części podłogi nad dawnym zejściem do krypty w kaplicy grobowej. Udrożniliśmy również wentylację krypty.
- Nadzór oraz realizacja prac przy figurach upamiętniających użycie po raz pierwszy w dziejach Polski broni palnej.

### 8.2.3. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Pызdrach

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Pызdrach jest biblioteką publiczną. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalnych mieszkańców Gminy Pызdry, upowszechnianiu wiedzy i nauki oraz rozwojowi kultury. Publiczny charakter biblioteki sprawia, że jest ona miejscem spotkań społeczności lokalnej. Do dyspozycji czytelników w bibliotece znajdują się trzy komputery oraz 3 tablety z dostępem do Internetu.

Biblioteka posiada też dostęp do 170000 e-booków, audiobooków i synchrobooków na platformie Legimi. W 2023 roku dostępnych było 8 kodów miesięcznie, zakupionych z dotacji od Biblioteki Narodowej. W bibliotece wypożyczyć można też czytniki e-booków oraz gry planszowe i karciane.

Biblioteka kontynuuje udział w projekcie „Mała Książka-Wielki Człowiek” skierowanym dla dzieci w wieku przedszkolnym. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko do 6 roku życia, który przyjdzie do biblioteki, otrzyma w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę dla siebie o poradnik dla rodziców oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzyma naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania.

W pierwszą sobotę miesiąca w bibliotece odbywały się międzypokoleniowe zajęcia dla dzieci i rodziców/ dziadków „Bajkowe soboty”. Spotkania są tematycznie związane z trwającymi lub nadchodzącymi wydarzeniami. Celem naszych zajęć jest nie tylko promowanie czytelnictwa, choć zawsze podczas spotkania czytane są bajki, ale także wspólne działanie rodziców i dzieci.

Biblioteka wprowadziła do oferty nowy rodzaj zajęć dla dzieci: zajęcia z programowania przy pomocy robota edukacyjnego Photon Edu i możliwości wykorzystania podstaw kodowania w pracy z użytkownikami biblioteki. Photon jest interaktywnym robotem polskiej produkcji, który wspiera dzieci w rozwoju podstawowych umiejętności z zakresu programowania i elektroniki. Pomaga w rozwoju kreatywności, zdolności logicznego myślenia, poznaniu podstaw programowania oraz zrozumieniu działania czujników, w które został wyposażony. W ciągu roku przeprowadzono 7 spotkań o tej tematyce.

Biblioteka rozpoczęła cykliczne zajęcia dla seniorów „Trening umysłu”. To warsztaty, które angażują różne obszary i funkcje mózgu, m.in. logiczne myślenie, pamięć, kreatywność, koncentrację i koordynację wzrokowo-ruchową. Podczas spotkań uczestnicy wykonują m. in. zadania ćwiczące pamięć, rozwijające zdolność twórczego i logicznego myślenia, ułatwiające

kojarzenie, stymulujące spostrzegawczość poprzez szukanie odpowiednich skojarzeń kształtujących wyobraźnię.

Biblioteka włączyła się w działania upamiętniające rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim, największego zbrojnego zrywu Żydów podczas II wojny światowej. Akcja ŻONKILE została przeprowadzona z udziałem 3 grup odbiorców: młodzieży z lokalnej szkoły podstawowej- "Zdążyć przed Panem Bogiem", czyli lekcja historii w bibliotece - poznanie postaci Marka Edelmana i roli, jaką odegrał podczas powstania w getcie. Spotkanie z seniorami- projekcja filmu "Nie było żadnej nadziei-Powstanie w getcie warszawskim" oraz dyskusja wokół tematu powstania. Spotkanie z harcerzami podczas którego poznali bliżej postać Marka Edelmana i Ireny Sendler.

Kolejny raz biblioteka dołączyła do Narodowego Czytania – w klimatycznych wnętrzach domu podcieniowego czytane było „Nad Niemnem”. , Narodowe Czytanie było związane z obchodami 160 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, które podobnie jak dla bohaterów powieści „Nad Niemnem” tak i dla mieszkańców nadwarciańskich Pызdr jest bardzo ważnym dziejowym wydarzeniem.

„Absurd nie czytać " pod takim hasłem odbyła się Noc Bibliotek. Tego wieczoru czytaliśmy, ale inaczej niż zwykle, bo przy zgaszonym świetle z latarkami. Uczestnicy spotkania zwiedzali biblioteczne zakamarki po zmroku, poszukując tajemniczych ex-librisów ukrytych między regałami i rozpraszałi mrok kolorowymi lampionami własnej produkcji. Nocne zabawy poprzedzone zostały projekcją animacji, Pamiętniki Tatusia Muminka".

W 2023 roku Biblioteka obchodziła uroczysty Jubileusz 75-lecia działalności. To niezwykle jubileusz było okazją do refleksji nad bogatą historią biblioteki, która przez siedemdziesiąt pięć lat pełniła istotną rolę w życiu społeczności lokalnej. Działając nie tylko jako przestrzeń przechowywania książek, ale przede wszystkim jako miejsce kultury, edukacji i spotkań. Przez te 75 lat była świadkiem przemian społecznych, rozwoju technologii i zmieniających się trendów czytelniczych. Przeszła wiele zmian, dostosowując się do nowoczesnych wyzwań i oczekiwań czytelników.

Biblioteka została zgłoszona do akcji ZGRANA BIBLIOTEKA a dzięki temu otrzymała 20 gier planszowych od firmy REBEL za kwotę ponad 2.000 zł. , wzbogaciła się tym samym kolekcja bibliotecznych planszówek i karcianek z których mogą korzystać czytelnicy.

Biblioteka została zgłoszona do akcji „Biblioteka Przyjazna Dzieciom” i została wyróżniona certyfikatem Biblioteki Przyjaznej Dzieciom.

### 8.3. Sport i rekreacja

#### 8.3.1. Bieg Kazimierzowski

26 sierpnia odbył się jubileuszowy XL Ogólnopolski Bieg Kazimierzowski. W biegu wzięło udział 142 uczestników. Zawodnicy pokonali dwie pętle na trasie Pызdry (ul. Nadrzeczna) – m. Tarnowa, o łącznym dystansie 10 km. Bieg zalicza się do GP Powiatu Wrzesińskiego.

#### 8.3.2. Inauguracyjny spływ kajakowy.

Inauguracyjny spływ kajakowy odbył się w dniu 20 maja 2023 r. Spływ zorganizowany był tym razem na rzece Prośnie i Warcie, trasa Lisewo – Nowa Wieś Podgórna. Odcinek liczył sobie 14 km.

#### 8.3.3. Turniej Halowej Piłki Nożnej.

W dniu 18.11.2023 r. zorganizowany został Turniej Halowej Piłki Nożnej, w turnieju brały udział 4 drużyny. Turniej o Puchar Burmistrza Pызdr organizowany jest w związku z kolejną rocznicą oddania hali sportowej do użytku.

### 8.4. Ochrona przeciwpożarowa

W gminie Pызdry w 2023 roku działało 7 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, z czego 3 są ujęte w Krajowym Systemie Ratowniczo- Gaśniczym tj. Pызdry, Pietrzyków i Lisewo.

#### 8.4.1. Członkowie OSP

Jednostki OSP skupiają ogółem 278 członków, w tym 208 członków zwyczajnych, w tym 51 członków honorowych i 19 wspierających. 125 strażaków posiada szkolenia i badania dopuszczające do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Ponadto działa 4 MDP skupiające 101 strażaków.

Na 2023 rok zaplanowano druhów do przeszkolenia: podstawowego, specjalistycznego, podnoszące kwalifikacje strażaków do podejmowania działań ratowniczo-gaśniczych.

Poniższa tabela prezentuje udział jednostek OSP w działaniach ratowniczo-gaśniczych.

**Tabela 16 Udział jednostek OSP w działaniach ratowniczo – gaśniczych w 2023 r.**

Lp.	Rodzaj zdarzenia	OSP Pызdry	OSP Pietrzyków	OSP Lisewo	OSP Wrąbczynek
1	Pożar traw, lasu itp.	24	9	10	9

2	Wypadki drogowe	22	11	18	0
3	Ratownictwo chemiczne	0	0	0	0
4	Zabezpieczenie terenu	18	0	0	0
5	Fałszywy alarm	1	1	0	0
6	Wyjazdy gospodarcze	12	26	10	0
	<b>Razem</b>	<b>77</b>	<b>47</b>	<b>38</b>	<b>9</b>

Źródło: Urząd Miejski w Pызdrach

#### 8.4.2. Dochody

Dochody w jednostkach wyniosły – **1.196.167,00 zł**, w tym:

- dotacja z gminy Pызdry	614.000,00 zł
- dotacja Związek OSP RP	5.000,00 zł
- dotacja z NFOŚiGW	40.000 zł
- dotacja Komenda Główna PSP	3.500,00 zł
-KSRG	533.667,00 zł

Za powyższe środki finansowe zakupiono m.in. :

##### **Ochotnicza Straż Pożarna w Pызdrach**

Radiotelefon Motorola, ubrania specjalne, prądownica typu turbo, prądownica wysokociśnieniowa z nakładką pianową, narzędzia wielofunkcyjne, systemy szybkiej stabilizacji SW-350, zestawy klinów do stabilizacji, zestaw szekli i pęt linowych do wyciągarki Dragon Winch, zestaw osłon na ostre krawędzie, parawan ochronny, lanca gaśnicza MKII, buty specjalne 3 pary, 6 latarek kątowych, 4 mikrofonogłośniki do radiotelefonów, 4 gumowe mostki przejazdowe, 2węże ssawne W-75, elektryczna przecinarka do stali i betonu. W roku 2023 został zakupiony lekki samochód bojowy marki Mitsubishi, na który Gmina i Miasto Pызdry wyłożyła kwotę 50 000,00 zł.

##### **Ochotnicza Straż Pożarna Pietrzyków**

Radiotelefon, rów wodny, zestaw fantomów, wąż tłoczny WK-42-20ŁA PU, ubrania koszarowe, defibrylator szkoleniowy

##### **Ochotnicza Straż Pożarna Lisewo**

wyposażenie osobiste strażaków, wyposażenie osobiste MDP, prądownica pianowa, przedłużacz bębnowy, nożyce do prętów, sygnalizator bezruchu, aparat powietrzny, motopompa pływająca, kombinezon ochronny na owady, 10 kompletów ubrań służbowych

##### **Ochotnicza Straż Pożarna Wrąbczynek**

Sprężarka, akumulator, wąż spiralny, ładowarka, pistolet do pompowania, pistolet do przedmuchiwania, wkrętarka, piła szablasta, szlifierka kątowna

#### **Ochotnicza Straż Pożarna Ruda Komorska**

wyposażenie osobiste strażaków i MDP

### 8.5. Rolnictwo

W roku 2023 Gmina i Miasto Pyzdry przeprowadziła akcję usuwania odpadów pochodzących z działalności rolniczej podczas, której zebrano 66,43 Mg odpadów z 93 gospodarstw rolnych. Przedsięwzięcie zostało sfinansowanych na podstawie umowy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, w kwocie 31 155,68 zł. Kwota środków z budżetu Gminy wynosiła 2492,46 zł.

W 2023 rolnicy mogli składać do Gminy Pyzdry wnioski o oszacowanie strat spowodowanych wystąpieniem niekorzystnego zjawiska tj. suszy. Łącznie o oszacowanie strat przyjęto 190 wniosków. Wszystkie wnioski zostały wprowadzone do aplikacji suszowej dedykowanej gminom. Ponadto, rolnicy, zgłaszający straty mieli obowiązek samodzielnego wprowadzenia wniosku, z podaniem procentowym, oszacowanych przez nich strat do aplikacji przeznaczonej dla rolników.

W wyniku niekorzystnego zjawiska atmosferycznego,- gradu jakie wystąpiło w dniu 13 września 2023 r. do Urzędu Miejskiego zgłosiło się 9 sadowników, którzy odnotowali straty w swoich sadach spowodowane gradobiciem.

### 8.6. Ochrona zdrowia

W 2023 roku po 12 latach przywrócone zostały usługi w ramach NFZ z zakresu ginekologii i położnictwa. Aby tak się stało poczyniono szereg starań zarówno, jeśli chodzi o dostosowanie pomieszczeń jak i pozyskanie podmiotu zainteresowanego świadczeniem tego typu usług. Na piętrze budynku ośrodka zdrowia przygotowane zostały nowoczesne pomieszczenia tj. gabinet ginekologa, gabinet położnej oraz pomieszczenie socjalne. Zainstalowana została także platforma pozioma (winda). Zainteresowany podmiot uzyskał stosowny odbiór z Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej oraz wpis do Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą. W wyniku ogłoszonego konkursu Amika Konsorcjum Medyczne Sp. z o.o. uzyskała kontrakt i począwszy od listopada 2023 świadczy swoje usługi.

Ponadto w ciągu całego roku 2023 na terenie Gminy Pyzdry wielokrotnie były wykonywane badania mammograficzne organizowane przez podmioty:

Mammo-Med Sp. z o.o – 3 razy



Ośrodek OPEN Poznań – 6 razy

Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Diagnostyk".

Ponadto przeprowadzono komputerowe badania wzroku wykonane przez firmę TOP-OPTYK.

Zostały także zakończone rozpoczęte na koniec roku 2022, badania profilaktyczne jelita grubego dla mieszkańców z grupy wiekowej 50 – 74 lata, przez Ośrodek OPEN S.A. Poznań.

W 2023 roku został opracowany Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców Gminy Pызdry na lata 2023-2025.

## **9. Funkcjonowanie Zakładu Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno- Kanalizacyjnych w Pызdrach**

### **9.1. Opis działalności Zakładu w 2023 roku**

Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pызdrach jest samorządowym zakładem budżetowym powołanym 1 stycznia 1997 roku. Zakład nie posiada osobowości prawnej, nabyte przez niego prawa i zaciągnięte zobowiązania są prawami i zobowiązaniami gminy Pызdry. Siedzibą Zakładu jest miejscowość Pызdry. Terenem działania jest obszar gminy Pызdry.

### **9.2. Zakres działania i zatrudnienie**

Do zakresu działania Zakładu należy realizacja zadań własnych gminy w dziedzinie:

- zakładanie i utrzymanie oraz konserwacja terenów zieleni,
- utrzymanie i eksploatacja lasów stanowiących mienie komunalne,
- konserwacja, wymiana i ustawienie znaków drogowych przy drogach pozostających w gestii gminy,
- utrzymanie miejsc pamięci narodowej,
- oczyszczanie ulic i placów,
- zimowe utrzymanie dróg gminnych,
- prowadzenie szaletów publicznych,
- organizowanie wspólnie z gminą robót publicznych,
- świadczenie usług dla odbiorców indywidualnych i innych zakładów,
- bieżące utrzymanie i eksploatacja istniejących hydrantów, sieci i przyłączy, wodociągowych wraz ze stacjami uzdatniania wody,

- eksploatacja i konserwacja gminnych oczyszczalni ścieków wraz z urządzeniami kanalizacyjnymi,
- wykonanie zadań inwestycyjnych zleconych przez gminę Pызdry.

### 9.3. Opis działalności Zakładu w 2023 roku

Z pośród wielu zadań określonych w Statusie do Zakładu należy m. in. zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków za pomocą urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. Zakład zobowiązany jest do zapewnienia ciągłości dostaw odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania ścieków mając na uwadze ochronę interesów odbiorców usług oraz wymagań ochrony środowiska, a także optymalizację kosztów. System zbiorowego zaopatrzenia w wodę realizowany jest poprzez hydrofornie: Pызdry, Lisewo, Wrąbczynek, Pietrzyków.

Taryfowe ceny i stawki opłat dotyczą wszystkich odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych świadczonych przez Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno – Kanalizacyjnych w Pызdrach i dostarczających nieczystości płynne z nieruchomości nie skanalizowanych na oczyszczalnię ścieków we wsi Tarnowa. Zakład posiada własną oczyszczalnię. Poniższa tabela przedstawia obowiązujące w 2023 roku taryfy.

**Tabela 17 Taryfy obowiązujące w 2023 roku odbiorców z terenu gminy Pызdry**

L.p.	Taryfowa grupa odbiorców	Obowiązująca taryfa netto/brutto Od 01.01.2023 do 31.08.2023	Obowiązująca taryfa netto/brutto Od 01.09.2023 do 13.10.2023	Obowiązująca taryfa netto/brutto Od 14.10.2023 do 14.11.2023	Obowiązująca taryfa netto/brutto Od 15.11.2023 do 31.12.2023
1	Pobierający wodę na cele socjalno-bytowe	2,91 zł / 3,14 zł	2,90 zł / 3,13 zł	3,47 zł/3,75 zł	3,47 zł/3,75 zł
	Abonament			6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)	6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)
2	Pobierający wodę na cele produkcji i pozostałe	2,91 zł / 3,14 zł	2,90 zł / 3,13 zł	3,53 zł/3,81 zł	3,53 zł/3,81 zł

	Abonament			6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)	6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)
3	Odprowadzający ścieki bytowe	4,38 zł / 4,73 zł	4,38 zł / 4,73 zł	5,54 zł/5,98 zł	5,19 zł/5,60 zł (dopłata z budżetu gminy 0,35 zł do 1m <sup>3</sup> )
	Abonament			6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)	6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)
4	Odprowadzający ścieki przemysłowe lub komunalne	4,38 zł / 4,73 zł	4,38 zł / 4,73 zł	5,54 zł/5,98 zł	5,54 zł/5,98
	Abonament			6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)	6,50 zł/7,02 zł (okres rozliczeniowy na 2 m-ce)

Źródło: Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pызdrach

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę wynikające z zadań własnych gmin, dostosowane jest dla wszystkich odbiorców usług w oparciu o takie same zasady technologiczne i techniczne. Jakość wody sprawdza kilkakrotnie w ciągu roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrześni - Laboratorium, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Wrześni oraz SGS „Eko-Projekt” Sp. z o.o. z siedzibą w Pszczynie. Prowadzona jest, także regularna kontrola jakości wody podawanej do sieci w ramach monitoringu kontrolnego – 4 razy w roku, oraz w ramach monitoringu przeglądowego – 2 razy w roku.

Analizy ścieków dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Wydział w Koninie - Laboratorium oraz Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Wrześni. Ponadto zgodnie z warunkami pozwolenia wodnoprawnego i obowiązującymi przepisami 4 razy w roku wykonane są analizy ścieków oczyszczonych i surowych.

Dla poprawy jakości obsługi usługobiorców Zakład prowadzi systematyczną kontrolę pracy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Pozwala to na bezzwłoczne usuwanie wszelkich awarii na sieciach, częstokroć w terminie wyprzedzającym ewentualne zgłoszenie awarii przez osoby spoza Zakładu.

Należy dodać, że na szybkość i sprawność usuwania awarii na sieci wodno - kanalizacyjnej duży wpływ mają również całodobowe dyżury pracowników, przyspieszające

podjęcie działań w przypadkach zgłoszeń o awarii poza normalnymi godzinami pracy. Zakład zobowiązany jest do zachowania ciągłości dostaw, a co za tym idzie, do stałej gotowości do świadczenia usług. Znajduje to odzwierciedlenie w postaci konkretnych ponoszonych kosztów.

Sieć wodociągowa oraz urządzenia hydroforowe wymagają stałych remontów i modernizacji. Aby obniżyć koszty zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków wszystkie awarie na sieci usuwane są przez pracowników Zakładu.

#### 9.4. Przychody i koszty

##### 9.4.1. Związane z dostarczaniem wody

Koszty bezpośrednie zaopatrzenia w wodę: - 923.282,94 zł

- wynagrodzenia z narzutami- wynagrodzenia osobowe, nagrody jubileuszowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne, składki ZUS, Fundusz Pracy- 511.551,33 zł
- materiały – 68.070,97 zł
- energia – 216.253,90 zł
- usługi obce – 28.486,80 zł
- koszty zakupionej wody -4.159,64 zł
- pozostałe koszty – 42.553,30 zł
- koszty opłaty za usługi wodne do PGWWP– 52.207,00 zł

Przychody:

łącznie przychody – 858.804,36 zł

- wpływy z usług – 855.862,22 zł
- wpływy z pozostałych odsetek – 2.942,14 zł

**Tabela 18 Ilość wody wyprodukowanej w odniesieniu do wody sprzedanej w 2023 r.**

Ilość wody wyprodukowanej	Ilość wody sprzedanej	Wody popłuczne, płukanie zbiorników i sieci wodociągowych, potrzeby p-poż, awarie, inne
425.283,00m <sup>3</sup>	281.867,30, m <sup>3</sup>	143.415,70 m <sup>3</sup>

Źródło: Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pызdrach

##### 9.4.2. Związane z odprowadzaniem ścieków

Koszty bezpośrednie odprowadzania ścieków: - 667.187,60 zł

- wynagrodzenia z narzutami- wynagrodzenia osobowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne, składki ZUS, Fundusz Pracy- 272.681,64 zł
- materiały – 21.315,84 zł
- energia – 236.577,75 zł
- usługi obce – 45.768,46 zł
- opłata roczna za umieszczenie kanalizacji w pasie drogowym – 36.899,42 zł
- pozostałe koszty – 30.676,82 zł
- wywóz osadu z oczyszczalni – 6.847,67 zł
- opłata do PGWWP – 16.420,00 zł

Przychody:

- łącznie przychody – **662.230,43 zł**
- wpływy z usług – 653.242,75 zł
- wpływy z pozostałych odsetek – 1.987,68 zł
- dotacja z budżetu – 7.000,00 zł

**Tabela 19 Ilość ścieków przyjętych na oczyszczalnię w odniesieniu do ścieków płatnych w 2023 r.**

Ilość ścieków przyjętych	Ilość ścieków płatnych	Strata
140.982,00 m <sup>3</sup>	129.198,50 m <sup>3</sup>	11.783,50 m <sup>3</sup>

Źródło: Zakład Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych w Pызdrach

9.4.3. Związane z oczyszczaniem miast i wsi, utrzymaniem zieleni i pozostałą działalnością

Koszty: - 584.618,23 zł

- wynagrodzenia z narzutami- wynagrodzenia osobowe, nagrody jubileuszowe, dodatkowe wynagrodzenie roczne, składki ZUS, Fundusz Pracy- 446.444,59 zł
- materiały – 94.646,48 zł
- usługi obce – 20.962,38 zł
- pozostałe koszty – 22.564,78 zł

Przychody – 541.183,68 zł

- wpływy z usług – 540.999,47 zł
- wpływy z pozostałych odsetek – 184,21 zł.

9.4.4. Większe Zadania zlecone przez Gminę i Miasto Pызdry w 2023 roku

1. Wykonanie prześwietlenia koron drzew w m. Pызdry – 18.000,00 zł
2. Wykonanie drogi z trylinki w m. Dłusk – 25.000,00 zł
3. Wykonanie nowego chodnika w m. Dłusk – 8.500,00 zł
4. Wykonanie chodnika w m. Lisewo – 90.750,00 zł
5. Prace przygotowawczo-remontowe na SUW we Wrąbczynku – 100.000,00 zł
6. Wycinka, załadunek i transport drewna do kotłowni gminnych – 28.734,84 zł
7. Wykonanie robót brukarskich na przystani „Perkoz” – 7.653,84 zł

## 10. Podsumowanie

Podsumowując działalność samorządu gminy Pyzdry w 2023 roku należy podkreślić fakt, że był to kolejny rok, w którym inwestycje stanowiły dużą część budżetu. Wydatki majątkowe ostatecznie wyniosły 11,2 miliona złotych, co stanowiło prawie 27,40 % całego budżetu gminy. Nie jest to jednak pełny obraz, gdyż wiele zadań inwestycyjnych rozpoczętych w 2023 roku miało dwuletni charakter, a skutki finansowe przeprowadzonych prac zostaną poniesione w bieżącym roku. Dotyczy to między innymi takich inwestycji jak: Modernizacja świetlic wiejskich w Rudzie Komorskiej i Wrąbczynku czy Budowa szybkich sieci telekomunikacyjnych. Miniony rok to również dobrze przepracowany czas w zakresie pozyskanych środków zewnętrznych. W 2023 roku gmina Pyzdry pozyskała dofinansowania na łączną kwotę ponad 18 milionów złotych. Środki te w całości skierowane są na zadania inwestycyjne, których realizacja przypada w 2024 i 2025 roku. Tym samym miniony rok był bardzo dobrym rokiem bazowym dla polityki inwestycyjnej gminy w następnych latach .

W 2023 roku kontynuowano także działania zmierzające do ograniczania wydatków bieżących gminy. Celem racjonalizacji gminnej sieci oświatowej we Wrąbczynkowskich Holendrach zlikwidowano punkt przedszkolny oraz filię szkoły podstawowej. Ponadto pozyskane zostały środki na rozbudowę instalacji fotowoltaicznych przy obiektach komunalnych oraz na wymianę opraw oświetleniowych na energooszczędne.

Również w zakresie infrastruktury zewnętrznej, a znajdującej się na terenie naszej gminy rok 2023 przyniósł konkretne powody do zadowolenia. Do najważniejszych przedsięwzięć należy zaliczyć modernizację wałów przeciwpowodziowych wzdłuż rzeki Proсны zrealizowaną przez PGW Wody Polskie za łączną kwotę ponad 16 milionów złotych oraz przebudowę ul. Wrzesińskiej w Pyzdrach zrealizowaną przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich za kwotę ponad 6 milionów złotych.

Podsumowując rok 2023 można wskazać jako czas realizacji wielu ważnych i z dawna wyczekiwanych przez mieszkańców gminy Pyzdry inwestycji.

### Opracowano przez:

Urząd Miejski w Pyzdrach  
ul. Taczanowskiego 1  
62-310 Pyzdry

Spis tabel

Tabela 1 Budżet gminy i miasta Pyzdry w 2023 r. ....	7
Tabela 2 Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2023 r. ....	9
Tabela 3 Pozyskane środki zewnętrzne.....	13
Tabela 4 Nieruchomości stanowiące własność Gminy Pyzdry - stan na 31.12.2023 r. ....	16
Tabela 5 Dochody Gminy i Miasta Pyzdry z mienia komunalnego w 2023 r. ....	16
Tabela 6 Drogi gminne na terenie miasta Pyzdry w 2023 r. ....	17
Tabela 7 Drogi gminne na terenie wiejskim gminy Pyzdry w 2023 r. ....	17
Tabela 8 Najważniejsze zadania inwestycyjne zaplanowane w latach 2021-2025 – stan realizacji.....	19
Tabela 9 Cele strategiczne z kierunkami niezbędnych działań zapisane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy i Miasta Pyzdry na lata 2019-2023.....	35
Tabela 10 Realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych w roku 2023 r. ....	36
Tabela 11 Realizacja zadań z zakresu pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2023r. ....	38
Tabela 12 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Pyzdrach .....	45
Tabela 13 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Samorządowej Szkole Podstawowej w Górnych Grądach.....	45
Tabela 14 Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Samorządowej Szkole Podstawowej.....	46
Tabela 15 Liczba uczniów z Ukrainy kształtowała się następująco:.....	47
Tabela 16 Udział jednostek OSP w działaniach ratowniczo – gaśniczych w 2023 r. ....	54
Tabela 17 Taryfy obowiązujące w 2023 roku odbiorców z terenu gminy Pyzdry.....	58
Tabela 18 Ilość wody wyprodukowanej w odniesieniu do wody sprzedanej w 2023 r. ....	60
Tabela 19 Ilość ścieków przyjętych na oczyszczalnię w odniesieniu do ścieków płatnych w 2023 r. ....	61



Spis wykresów:

Wykres 1 Liczba mieszkańców wg przedziałów wiekowych i płci.....	5
Wykres 2 Liczba osób zamelowanych w podziale na miasto i obszar wiejski.....	6
Wykres 3 Przyrost naturalny wg płci.....	6
Wykres 4 Klasy kotłów na paliwo stałe użytkowane przez mieszkańców gminy.....	28